

PAD DOBITI I RAST KREDITA BANAKA U PRVIM MJESECIMA 2020.

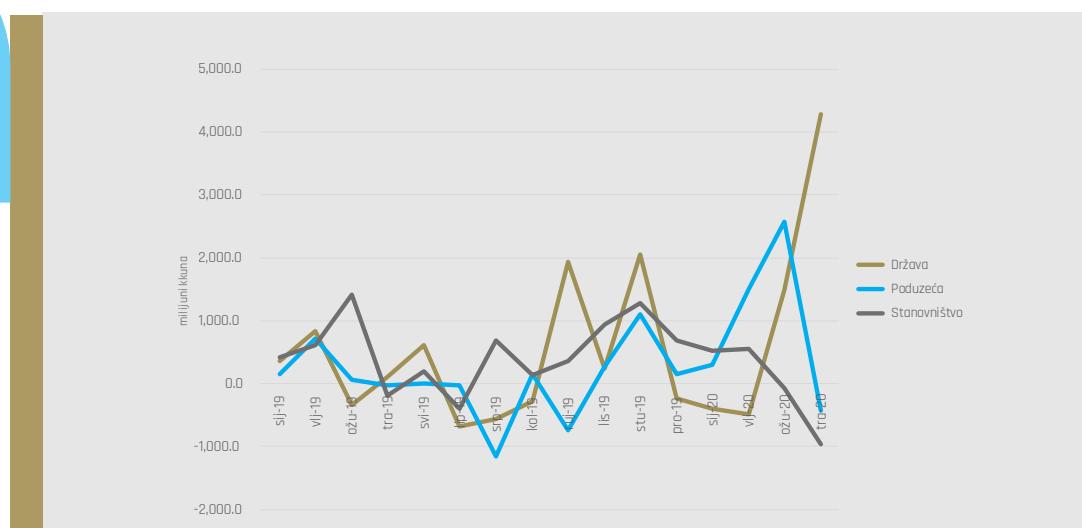
Ujeku koronakrize u ožujku i travnju, hrvatski građani poklonili su povjerenje hrvatskim bankama i štednjici u kunama. Bijeg iz rizičnijih oblika imovine odnosno povećana sklonost držanju depozita doveli su do rasta ukupnih depozita građana kod banaka za više od 6 milijardi kuna od prosinca 2019. do travnja 2020. Stopa rasta u odnosu na travanj 2019. iznosila je 7,2%. U isto vrijeme, udjel deviznih depozita blago je smanjen s 63,6% na 63,5%. Time je još jednom potvrđena važnost stabilnih banaka u kriznim vremenima.

Prije koronakrize, zaključno s mjesecom ožujkom, moglo se primijetiti ubrzanje rasta stambenih kredita. Njihova je godišnja stopa rasta (8,4%) nakon duljeg razdoblja gotovo dostigla rast gotovinskih nenamjenskih kredita (9,1%) u ožujku. Iako je mjesec travanj u uvjetima zatvaranja donio neizbjegnu kontrakciju potražnje za kreditima stanovništva, stanje kredita stanovništvu potkraj travnja zadržano je na višoj razini u odnosu na kraj prošle godine. Pritom hrvatski građani mnogo više štede nego što uzimaju kredite, pa su ukupni depoziti građana kod banaka na kraju travnja iznosili oko 217 milijardi kuna, a ukupni krediti kućanstvima oko 134 milijardi kuna, što daje udjel kredita i depozita za sektor kućanstva od 61,7%.

Kod obje najvažnije vrste kredita zadržan je trend rasta udjela kredita u domaćoj valuti. Udjel kunske kredita bez valutne klauzule u ukupnim gotovinskim kreditima povećan je od kraja prosinca 2019. do kraja travnja 2020. sa 75% na 76,1%, a u ukupnim stambenim kreditima sa 30,5% na 30,6%. Niži udjel čistih kunske kredita u stambenim kreditima posljedica je njihove dulje ročnosti odnosno nedostatka dugoročnih kunske izvora za financiranje kredita.

Slika koju ističemo u uvodu usredotočena je na događaje u vrijeme vrhunca koronakrize u travnju. Neto kreditne transakcije prikazuju stvarne kreditne tokove - novoodobrene kredite umanjene za otplate, korigirano za utjecaje vrednovanja, kao što su tečajne razlike i ispravci vrijednosti. Slika prikazuje očekivani rast kreditiranja države u ožujku i travnju. To je posljedica naglo naraslih potreba za financiranjem deficit-a državnog proračuna uslijed koronakrize. U isto vrijeme, kreditni tokovi prema privatnom sektoru ušli su u negativno područje. Međutim, treba uočiti jednu bitnu razliku. Varijacija neto kreditnih tokova prema sektoru poduzeća ne odudara od ranije zabilježenih varijacija, kao u srpnju i rujnu 2019. Na slici se također vidi veliki uzlet kreditiranja poduzeća u ožujku, što znači da su banke u početku koronakrize odgovorile na povećanu potražnju poduzeća za kreditima. S druge strane, građani su prirodno zaustavili traženje kredita u uvjetima zatvaranja i neizvjesnosti izazvane pandemijom. Da nije bilo nezadovoljene potražnje za novim kreditima u tom segmentu svjedoči i podatak da su se prekorčenja po tekućim računima nastavila smanjivati u prva četiri mjeseca 2020. (tablica u nastavku). Vladine mjere financiranja ostanka na poslu sigurno su pomogle amortizirati socijalni udar koronakrize.

Neto kreditne transakcije po sektorima 2019.-2020

Izvor: HNB.

Učinci krize nisu se mogli osjetiti do kraja ožujka te se kvaliteta kreditnog portfelja početkom godine nastavila poboljšavati. Omjer loših kredita (NPL) smanjen je s 5,52% na 5,36% u prvom tromjesečju prije svega zahvaljujući poboljšanju kakvoće portfelja kredita trgovačkim društvima. Unatoč tome, operativni rezultat banaka počeo se značajno pogoršavati u istom razdoblju. Neto dobit svih banaka od 1,07 milijardi kuna bila je za 22,9% niža nego u prvom tromjesečju 2019. Neto kamatni prihod pao je za 3,7%, neto prihod od provizija i naknada za 6,3%, a ukupni neto prihodi iz poslovanja za čitavih 10%. Kao što je prikazano na Slici 31 u nastavku Pregleda, početak pogoršanja rezultata početkom godine uzrokovao je pad izglađenog 12-mesečnog povrata na prosječni kapital s 9,8% na 9,3%.

U isto vrijeme, poboljšanje kreditnog portfelja dovelo je do izdvajanja značajno manjeg iznosa rezervacija do kraja prvog kvartala. To znači da će povećanja rezerviranja uslijed posljedica koronakrise, koja predstaje u preostalom dijelu ove godine, vrlo brzo potisnuti ukupnu dobit prema dolje, vrlo vjerojatno i u negativnu zonu. Međutim, treba podsjetiti da hrvatske banke imaju jednu od najviših stopa ukupnog kapitala u svijetu (Slika 34 u nastavku Pregleda). Na kraju prvog tromjesečja stopa je iznosila 23,4%. Premda nešto niža nego potkraj 2019., ova stopa se i dalje nalazi na blago rastućem trendu kapitalizacije banaka.

Ona ujedno jamči otpornost i sposobnost hrvatskih banaka da s jedne strane pruže sigurnost depozitima klijenata, a s druge osiguraju kreditnu podršku perspektivnim projektima hrvatskih poduzeća, iako uvjeti bankarskog poslovanja nisu normalni kada ne postoji mogućnost pokretanja postupaka prisilne naplate, a moratoriji na otplate masovno se odobravaju. Prema podacima HNB-a na dan 10. svibnja, od 42 325 zahtjeva građana za odobrenje moratorija odobreno je 20 607 ili 48,7%. Odbijeno je svega 1 934 ili 4,6%, a ostali su bili u obradi. Istovjetni omjeri kod trgovачkih društava su 47,4% i 3,4%.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019	2020/04.
Ukupni depoziti kućanstava u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	191,547	193,388	194,510	202,776	211,708	217,024
% rasta prema istom mjesecu prethodne godine	2,7%	1,0%	0,6%	4,2%	4,4%	7,2%
u tome: devizni depoziti stanovništva	144,169	141,073	135,729	135,206	134,641	137,725
udjel deviznih	75,3%	72,9%	69,8%	66,7%	63,6%	63,5%
Ukupno odobreni krediti kućanstvima u bilancama banaka u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	124,503	117,617	119,034	124,487	133,118	133,938
1. Potrošački krediti	19,9	18,0	16,2	13,1	13,3	11,7
2. Stambeni krediti	59,075,3	52,517,7	52,827,9	54,040,4	57,435,3	58,493,2
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	5,603,7	10,523,7	14,082,8	15,790,7	17,519,0	17,887,5
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	53,467,9	41,991,0	38,743,0	38,248,5	39,913,6	40,603,2
Od toga: uz euro	35,795,4	40,525,9	37,793,0	37,522,1	39,278,6	39,961,8
Od toga: uz švicarski franak	17,625,2	1,414,7	899,6	672,4	586,5	594,5
2.3. Devizni krediti	3,7	3,0	2,1	1,3	2,7	2,4
3. Hipotekarni krediti	2,599,4	2,227,5	1,970,7	1,901,8	1,882,8	1,985,6
4. Krediti za automobile	1,057,3	988,8	838,5	665,2	1,882,8	490,6
5. Krediti po kreditnim karticama	3,716,2	3,608,3	3,529,5	3,644,9	534,5	3,604,9
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3,714,7	3,607,1	3,528,5	3,644,0	3,851,7	3,604,5
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Od toga: uz euro	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.3. Devizni krediti	1,5	1,2	1,0	0,9	0,7	0,4
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	7,856,8	7,423,6	6,995,2	6,855,3	6,759,4	6,509,9
7. Gotovinski nenamjenski krediti	39,812,2	40,745,6	42,955,4	47,716,0	52,940,8	53,293,3
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	18,614,3	23,528,7	28,843,3	34,409,3	39,724,6	40,558,9
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	21,197,7	17,216,8	14,108,4	13,303,4	13,213,2	12,731,4
Od toga: uz euro	21,034,2	17,151,7	14,053,8	13,269,3	13,170,7	12,690,8
7.3. Devizni krediti	0,2	0,1	3,6	3,3	3,0	2,9
8. Ostali krediti	10,366,0	10,087,1	9,900,7	9,650,2	9,700,2	9,549,1
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	2,673,5	2,908,4	3,131,9	3,248,6	3,710,6	3,666,1
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	7,475,9	7,000,8	6,562,2	6,238,5	5,770,9	5,664,2
Od toga: uz euro	7,052,0	6,867,6	6,459,7	6,162,5	5,719,0	5,611,8
8.3. Devizni krediti	216,6	178,0	206,6	163,0	218,7	218,7
9. Udjel gotovinskih nenamjenskih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	32,0%	34,6%	36,1%	38,3%	39,8%	39,8%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u gotovinskim	46,8%	57,7%	67,1%	72,1%	75,0%	76,1%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u gotovinskim	53,2%	42,3%	32,8%	27,9%	25,0%	23,9%
9. Udjel stambenih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	47,4%	44,7%	44,4%	43,4%	43,1%	43,7%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u stambenima	9,5%	20,0%	26,7%	29,2%	30,5%	30,6%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u stambenima	90,5%	80,0%	73,3%	70,8%	69,5%	69,4%

Izvor: HNB, Tablica D5c

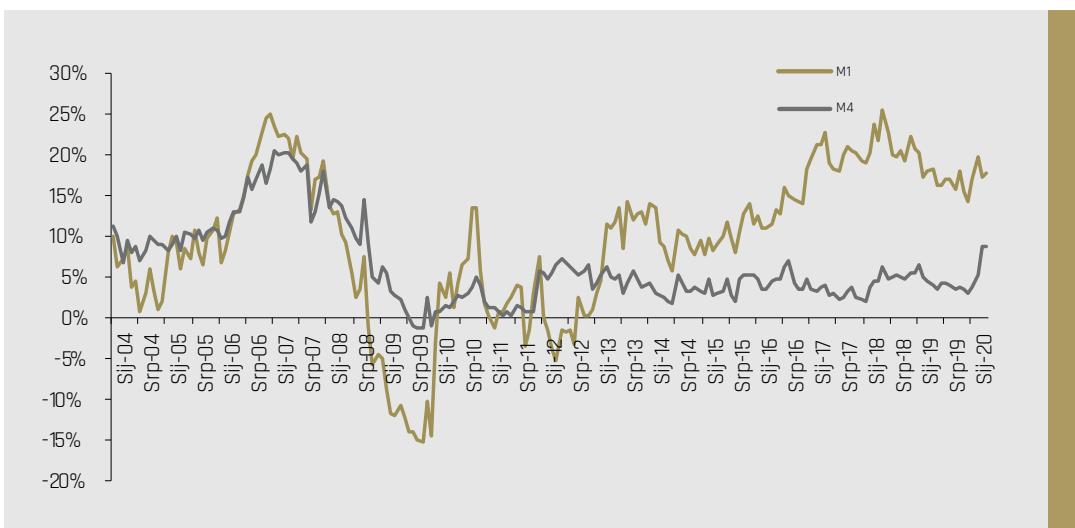
SADRŽAJ

› Izvori sredstava banaka	6
› Plaćmani banaka	10
› Kamatne stope i troškovi regulacije	16
› Zarade	23
› Kapitalizacija i rizici	28
› Platne usluge	32
› Stambene štedionice	35
› Metodologija i izvori	37

Izvori sredstava banaka

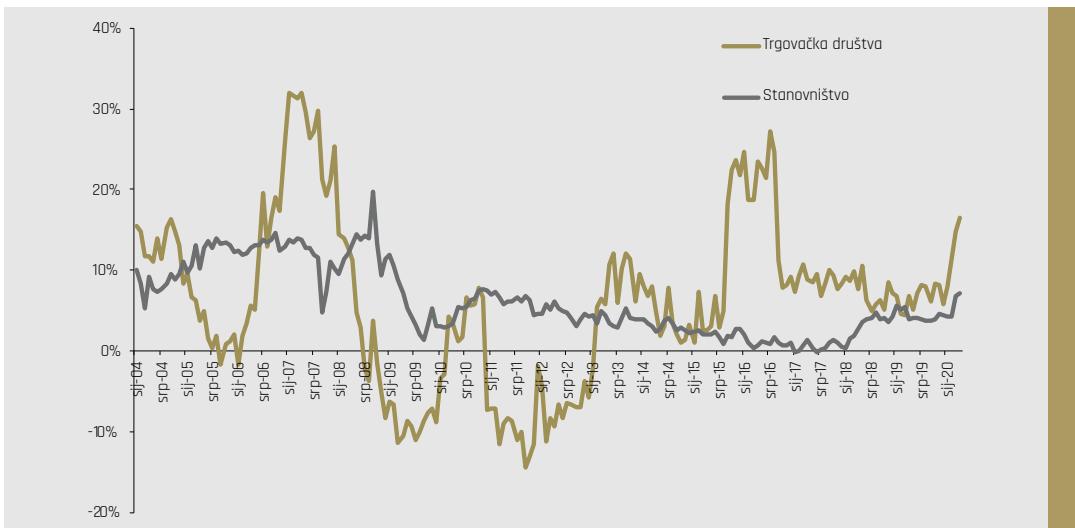
1. Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4

Stopa promjene u
odnosu na isti mjesec
prethodne godine
01:2004.- 04:2020.

Ukupna likvidna sredstva M4 u travnju 2020. bila su viša za 8,8% u odnosu na isti mjesec 2019. Novčana masa M1 porasla je za 17,8% u istom razdoblju. Značajan rast ukupne novčane mase najvećim dijelom može se objasniti rastom depozita stanovništva i trgovačkih društava nakon seljenja rizičnijih ulaganja u novčane oblike, što je potaknuto krizom covid-19.

2. Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća

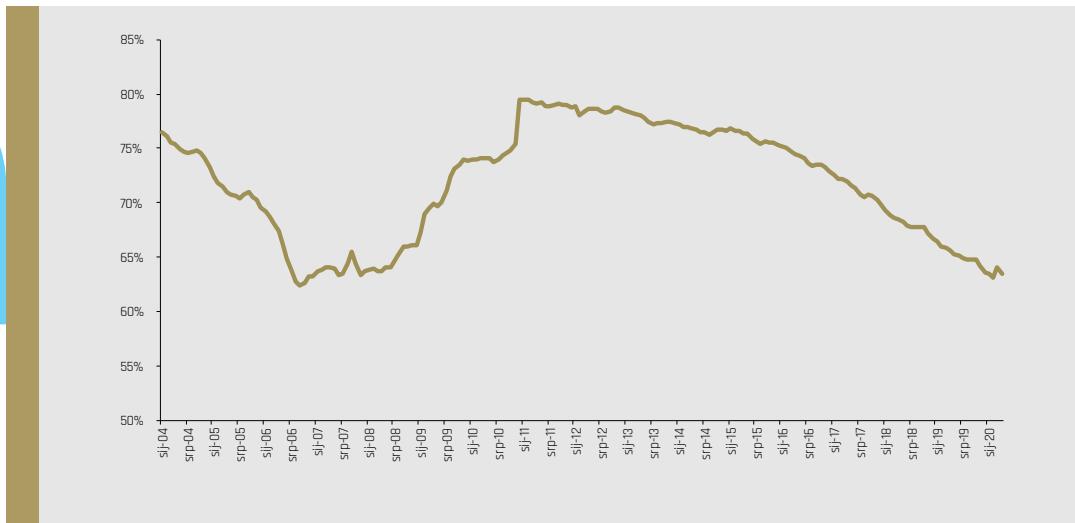

Stopa promjene u
odnosu na isti mjesec
prethodne godine
01:2004.- 04:2020.

Međugodišnja stopa rasta depozita stanovništva u travnju 2020. godine iznosila je 7,2%, a u sektoru poduzeća 16,5%.

3. Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva

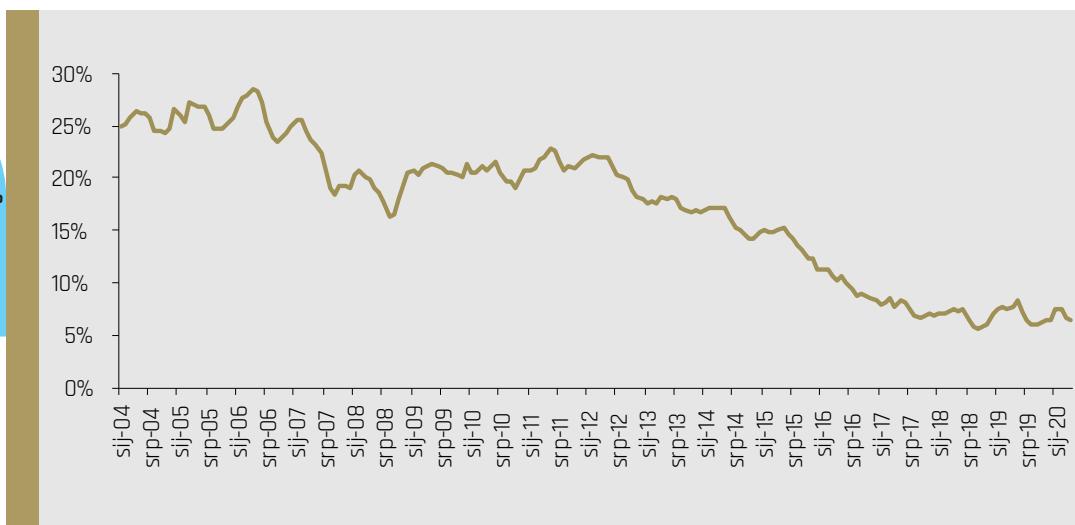
01:2004.- 04:2020.u %

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva smanjivao se do sredine 2006. kada je dotaknut minimum od oko 62%. Početak krize u drugoj polovici 2008. doveo je do porasta udjela deviznih depozita na gotovo 80%. Od tada se udjel deviznih u ukupnim depozitima kućanstava smanjuje sporim tempom. Krajem travnja 2020. omjer se kreće ispod 64% i nalazi se približno na razinama iz 2009. godine. Kriza uzrokovana korona virusom nije dovela do značajne valutne supstitucije u kratkom roku.

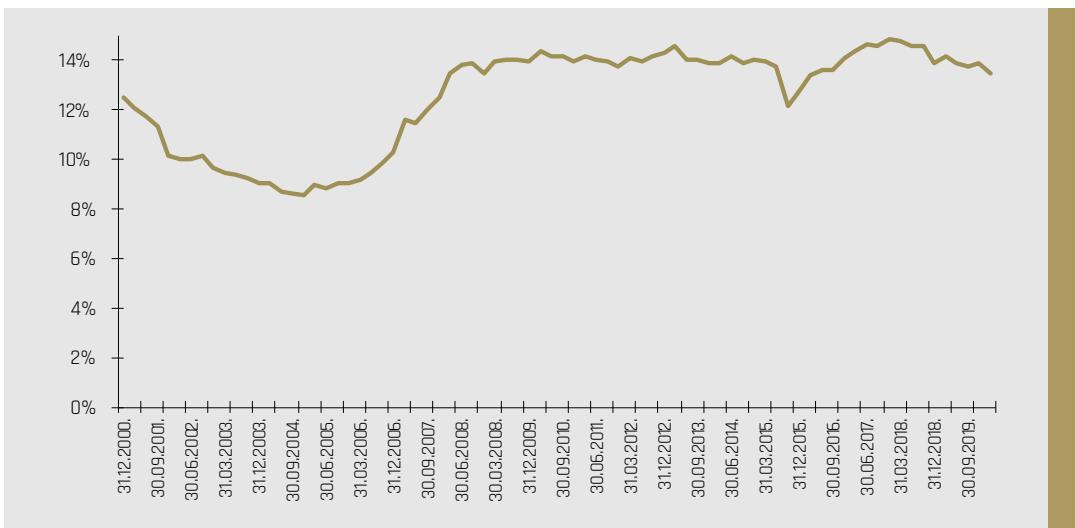
4. Udjel inozemne u ukupnoj pasivi

01:2004.- 04:2020. u %

U travnju 2020. godine udio inozemne u ukupnoj pasivi kretao se na razini od oko 6%, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodne mjesecce.

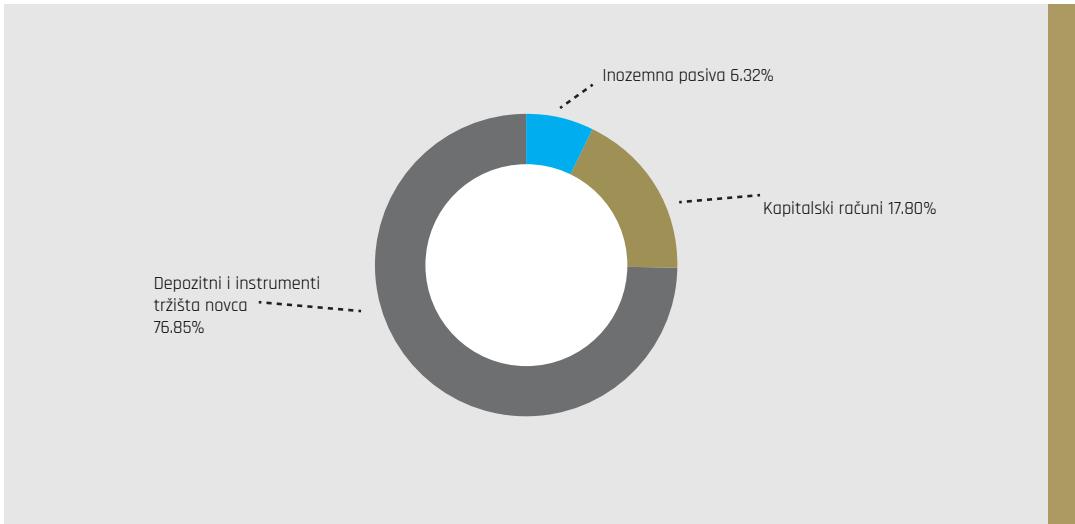
5. Udjel kapitala u ukupnoj pasivi

Q4:2000.- Q1:2020.
u %

Kapital predstavlja važan izvor finansiranja hrvatskih banaka. Na početku krize 2008. postignut je udjel kapitala u ukupnoj bilančnoj svoti između 13% i 14%. Od tada se udjel kapitala u ukupnim izvorima kretao stabilno oko 14%. Pad u trećem kvartalu 2015. na razinu od 12,2% dogodio se pod utjecajem troškova konverzije kredita u švicarskim francima. U zadnjem kvartalu 2015. udjel kapitala u bilanci ponovno se povećao i nastavio rasti do druge polovice 2018. godine. Na kraju ožujka 2020. udio kapitala blago je smanjen s 13,9% na 13,5%.

6. Struktura izvora sredstava banaka

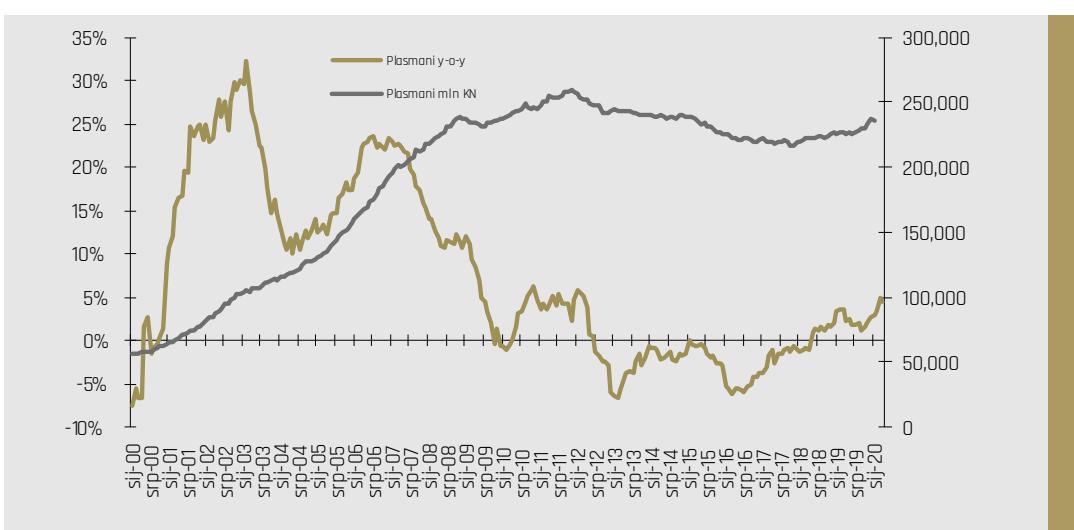

31.03.2020. u %

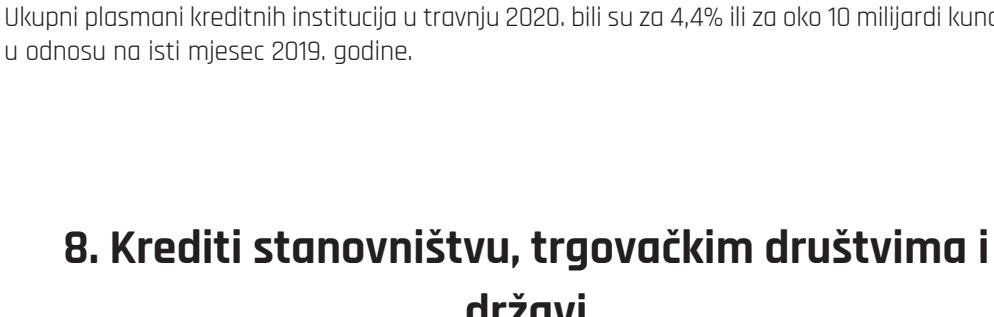
Plasmani banaka

7. Plasmani

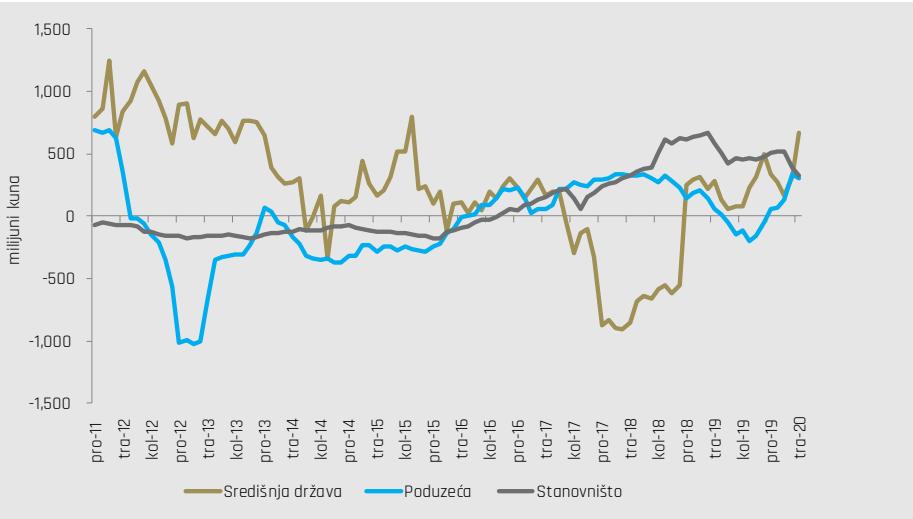

Iznos u mln KN i
stopa promjene u
odnosu na isti mjesec
prethodne godine
(y-o-y) 01:2004.-
04:2020.

8a. Krediti stanovništvu, trgovачkim društvima i državi - transakcije

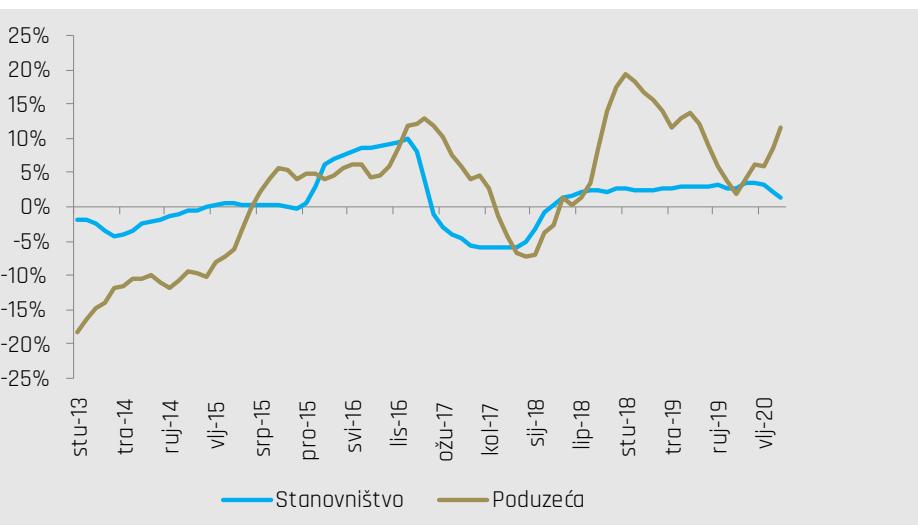
12m prosjek (u milijunima kuna)
12:2011.- 04:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek kreditnih transakcija banaka s državom na kraju travnja 2020. iznosio je 665 milijuna kuna. U sektoru poduzeća je iznos kredita povećan na iznos 300 milijuna kuna, a u sektoru stanovništva zabilježeno usporavanje na oko 330 milijuna kuna. Tome su najviše doprinijele negativne nego kreditne transakcije u mjesecima koronakrizе.

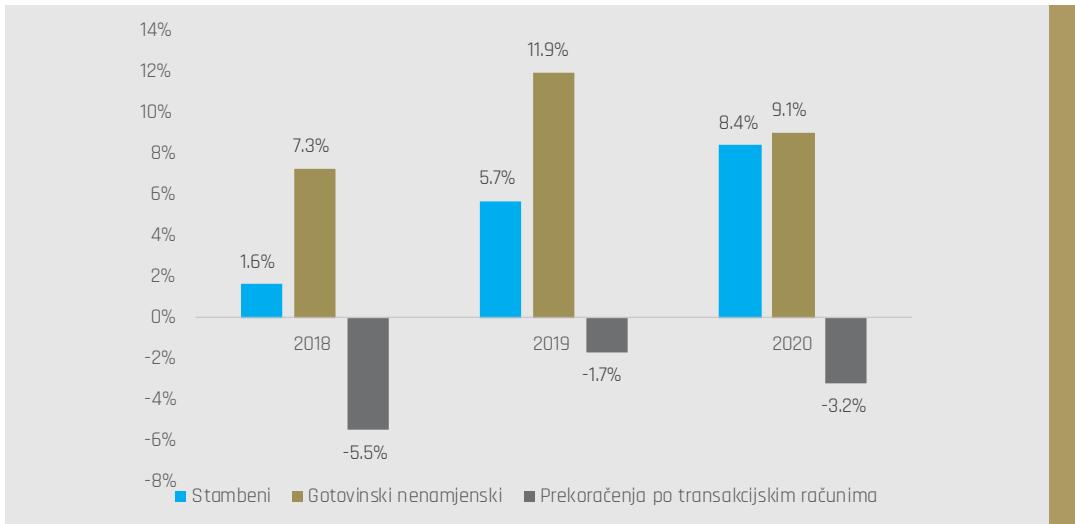
8b. Krediti stanovništvu i trgovачkim društvima - bruto novoodobreni

Međugodišnja stopa rasta (12m prosjek)
11:2013.- 04:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek međugodišnje stope rasta bruto novoodobrenih kredita također ukazuje na povećano kreditiranje sektora poduzeća i usporavanje kredita sektoru stanovništva.

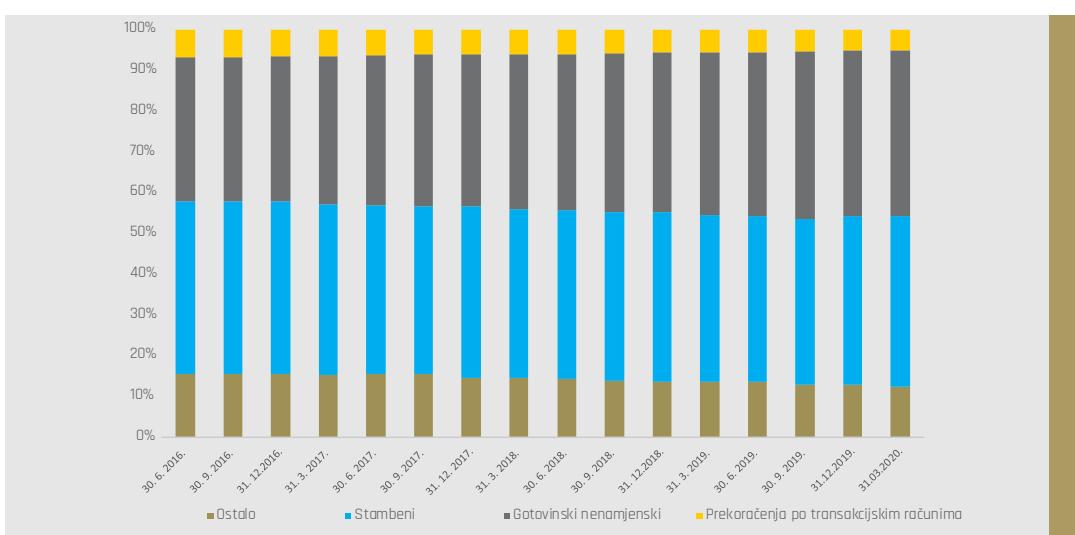
9. Stope rasta kredita stanovništvu prema vrstama

u odnosu na isto razdoblje (četvrti tromjesečje) prethodne godine, 2018., 2019., 2020.

U prvom tromjesečju 2020. stambeni krediti su rasli 8,4%, a gotovinski nenamjenski krediti oko 9%, dok su prekoračenja po transakcijskim računima smanjena za 3,2%. Ovo je prvi put nakon duljeg razdoblja da je stopa rasta stambenih kredita gotovo dostigla stopu rasta gotovinskih kredita stanovništvu.

10. Struktura kredita stanovništvu po vrstama

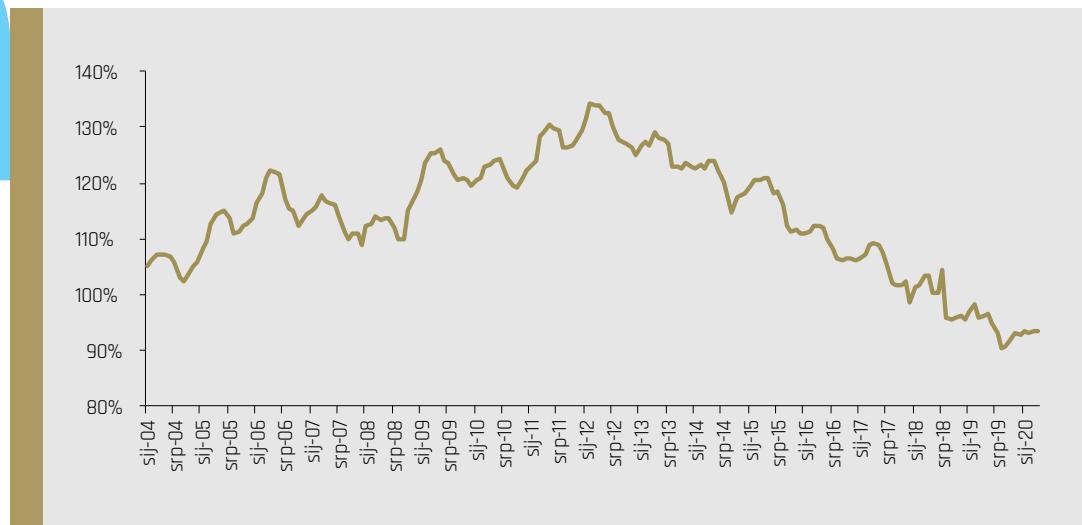

Q1:2009.-Q1:2020.

Struktura kredita stanovništvu u prvom kvartalu 2020. nije se bitno mijenjala. Dominiraju stambeni krediti i gotovinski nenamjenski krediti s udjelom od oko 41%, dok prekoračenja po transakcijskim računima te ostali krediti čine 5% i 13% ukupnih kredita.

01:2004.- 04:2020.

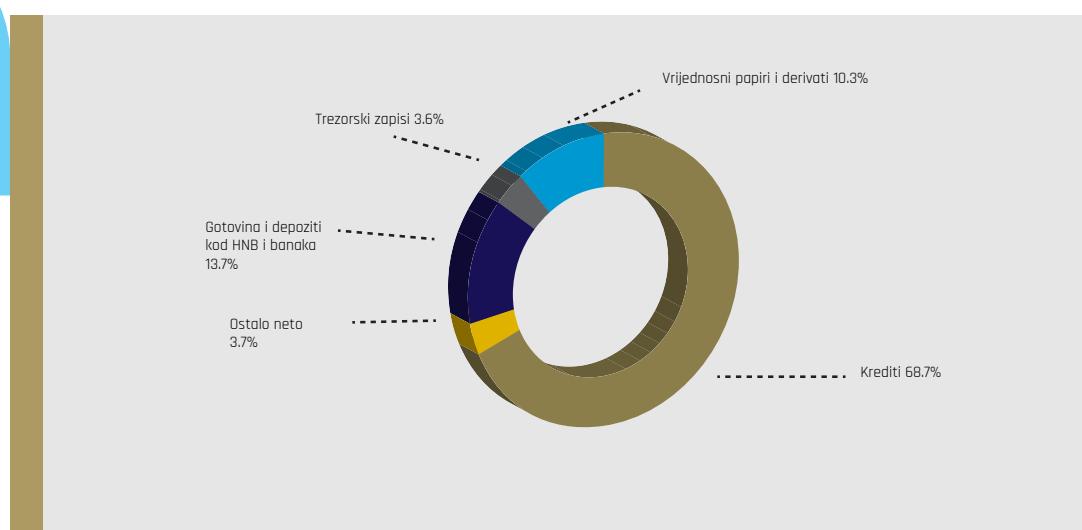
11. Omjer kredita i depozita

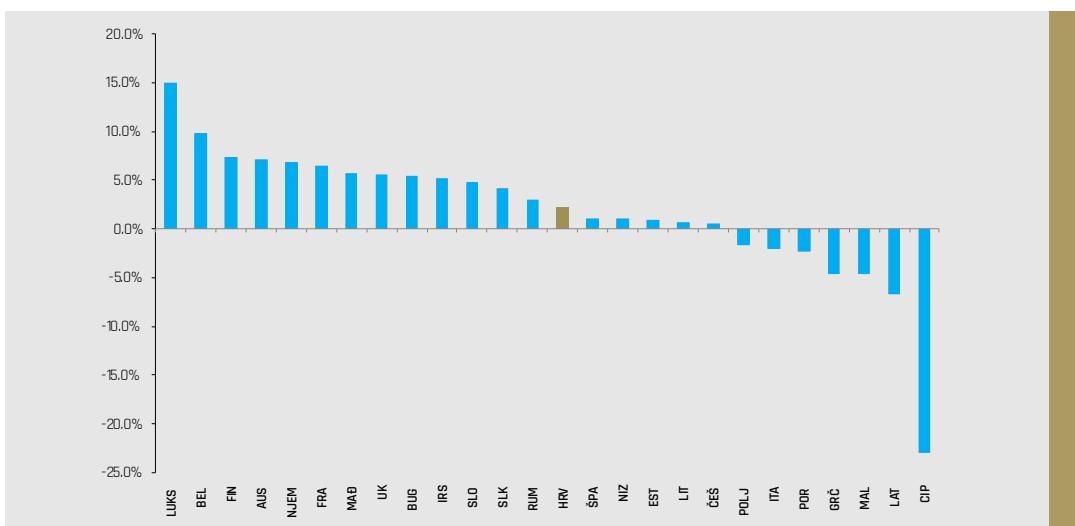
Sredinom 2012. godine šire definirani omjer kredita i depozita počeo se smanjivati što sugerira da su depoziti banaka rasli po višim stopama od kredita. Međutim, u drugoj polovici 2019. i početkom 2020. godine omjer se počeo povećavati, te se krajem travnja 2020. godine nalazio na razini od oko 94%.

31.03.2020.

12. Struktura aktive banaka

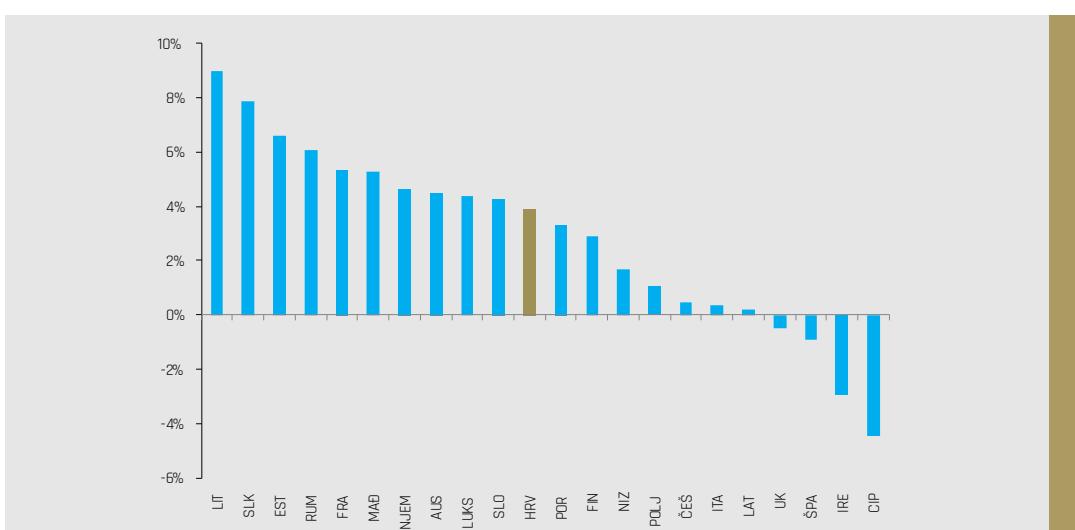

13. Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj

Na kraju ožujka 2020. godine u većini država članica EU zabilježena je pozitivna stopa rasta kredita poduzećima. Hrvatska pripada skupini zemalja s rastom, ali se sa stopom od oko 2% prema ECB-ovojoj metodologiji nalazi oko sredine u EU. Najveći pad je zabilježen na Cipru i u Latviji, dok je najveći rast zabilježen u Luksemburgu i Belgiji.

14. Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj

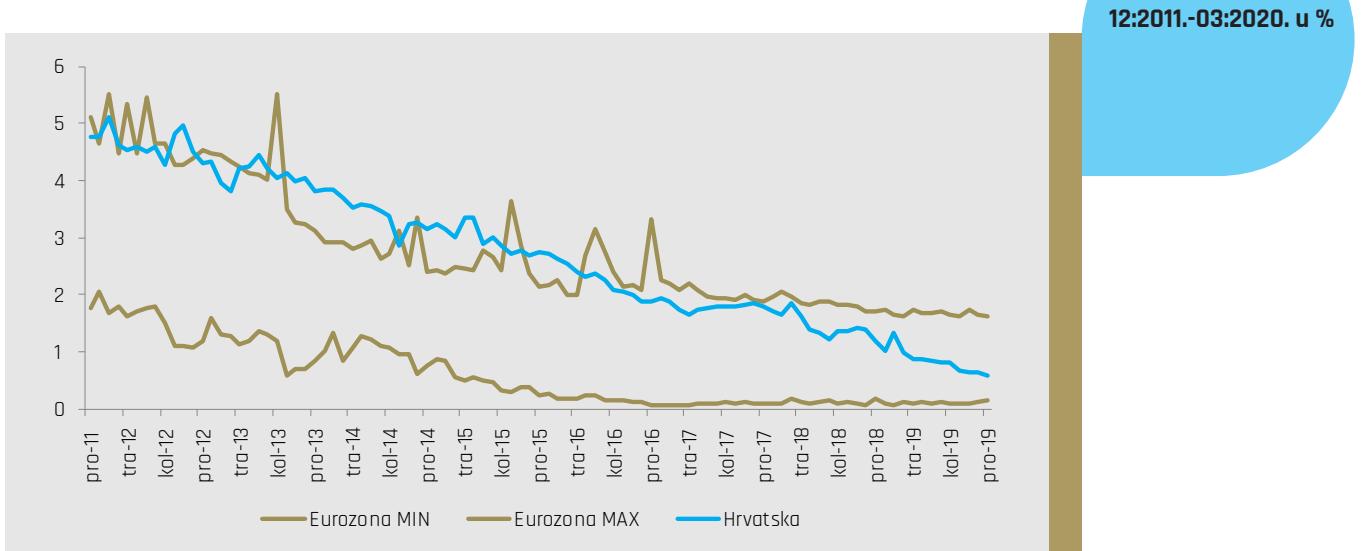

Rast kredita stanovništvu u ožujku 2020. za oko 4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine prema ECB-ovojoj metodologiji Hrvatsku smješta u sredinu ljestvice među zemljama koje su zabilježile rast kredita. Najbrži rast kredita stanovništvu u EU zabilježen je u Belgiji te Bugarskoj, dok je najveći pad zabilježen u Grčkoj i na Cipru.

Kamatne stope i troškovi regulacije

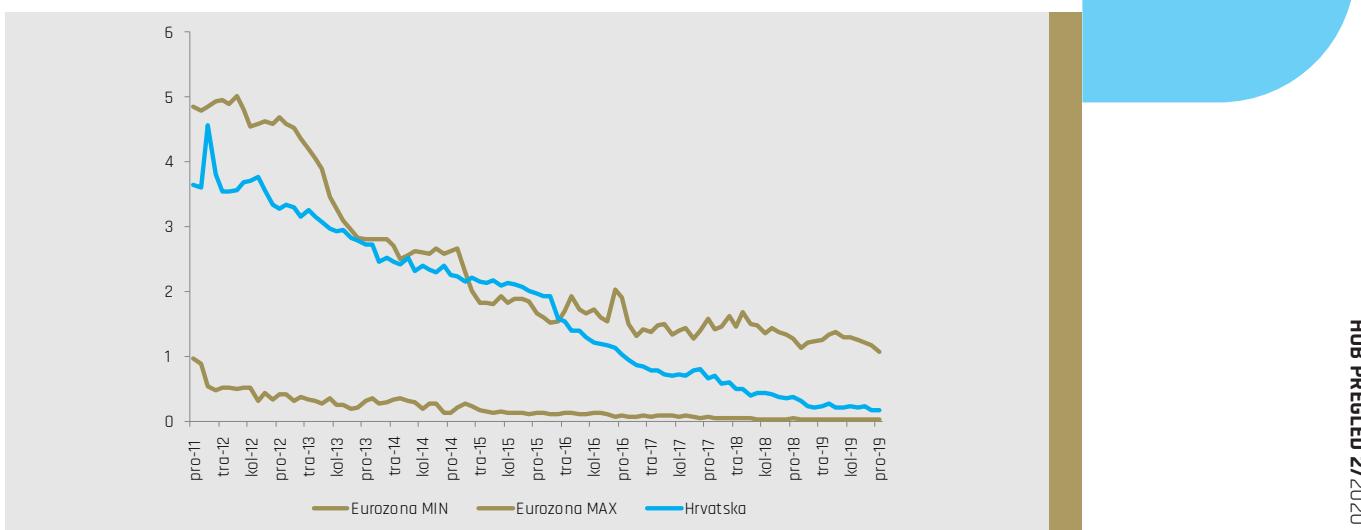

15. Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u hrvatskim bankama kreću se oko 0,6% te se trenutačno nalaze oko sredine intervala euro područja, bliže donjoj granici koja je definirana zemljom članicom s najnižim pasivnim kamatnim stopama.

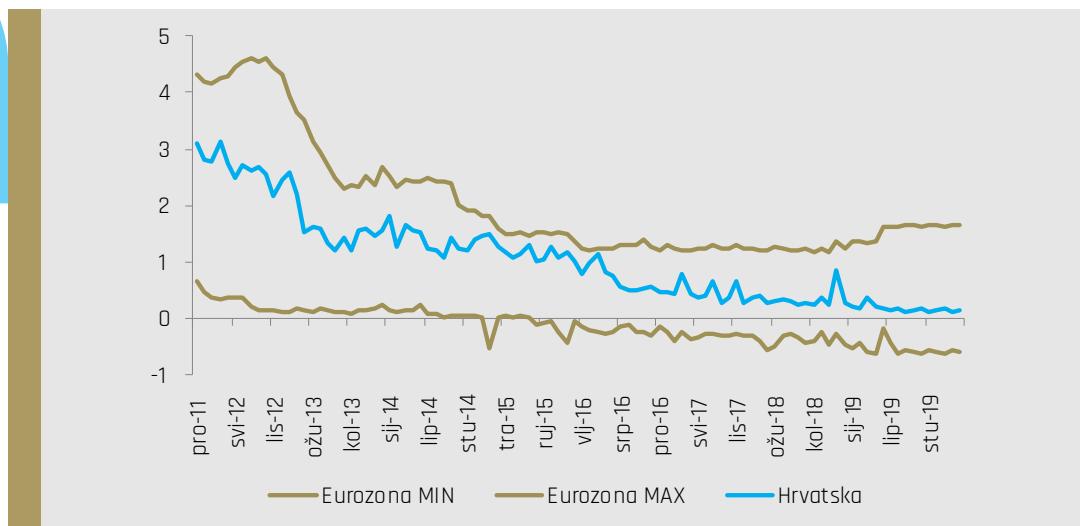
16. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva pale su ispod praga od 0,5%, i početkom 2020. kreću se bliže donjem pragu intervala euro područja.

17. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća (novi poslovi)

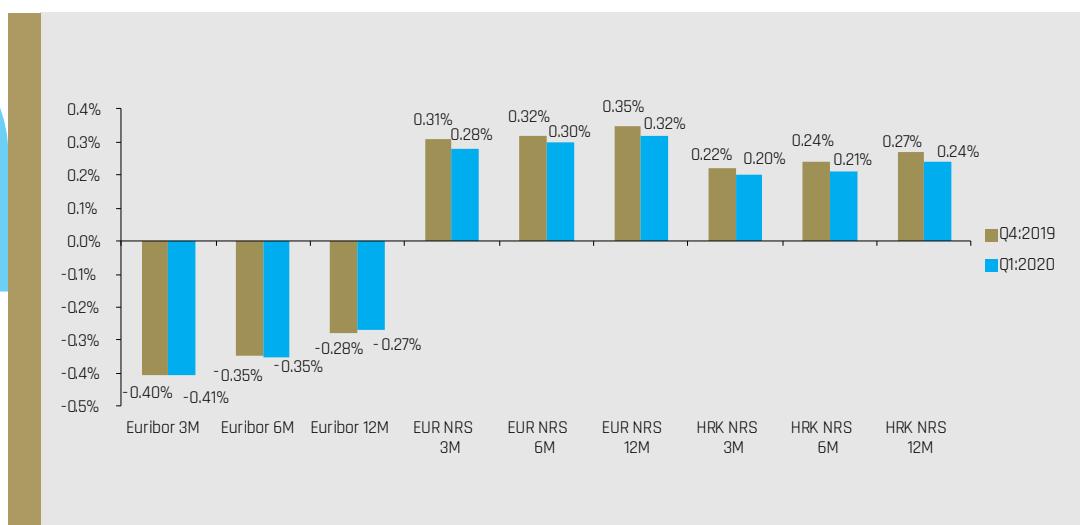
12:2011.-03:2020. u %

Kamatne stope u Hrvatskoj kreću se unutar intervala euro područja, pri čemu više kamatne stope bilježe Cipar, Grčka i Malta, dok je u nekoliko najrazvijenijih zemalja ova kamatna stopa negativna.

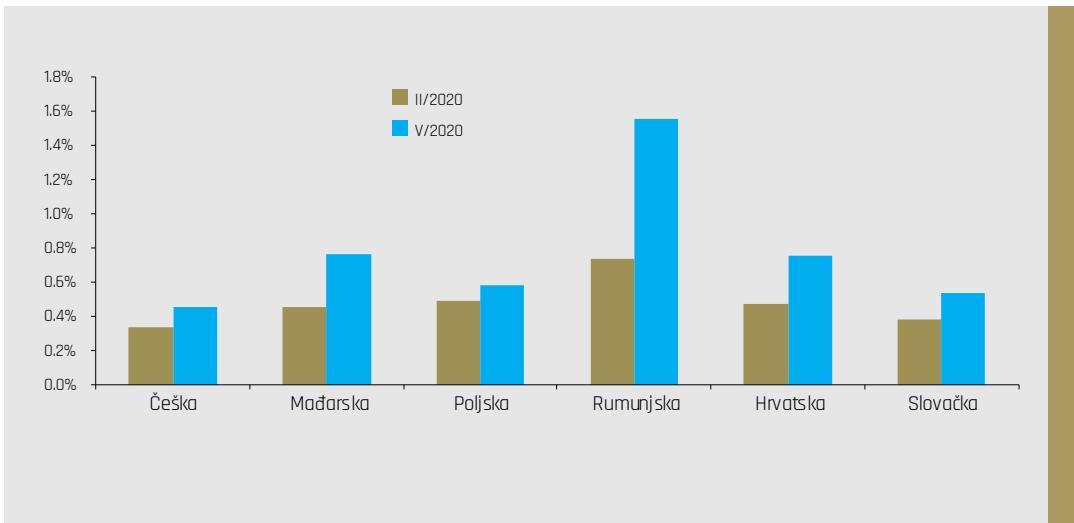
18. Referentne kamatne stope

Q4:2019.-Q1:2020. u %

Nacionalne referentne stope (NRS) nastavile su se smanjivati u prvom tromjesečju 2020. Premija rizika koja je sadržana u razlici NRS-EURIBOR kretala se oko 60 baznih bodova.

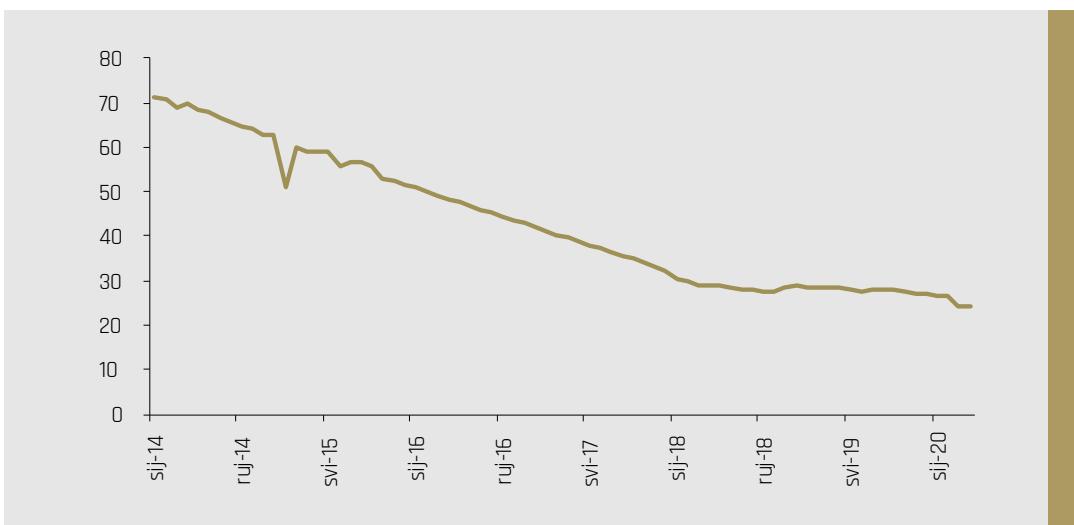
19. CDS spread

Podaci na dan
31.05.2020. u %

Hrvatska premija rizika najveća je u regiji uz Rumunjsku i Mađarsku. Međutim, ove su zemlje tijekom korona krize zabilježila značajniji rast CDS-ova u odnosu na Hrvatsku, što se može pripisati boljoj fiskalnoj poziciji Hrvatske prije eskalacije krize.

20. Indeks regulacijskog opterećenja IRO

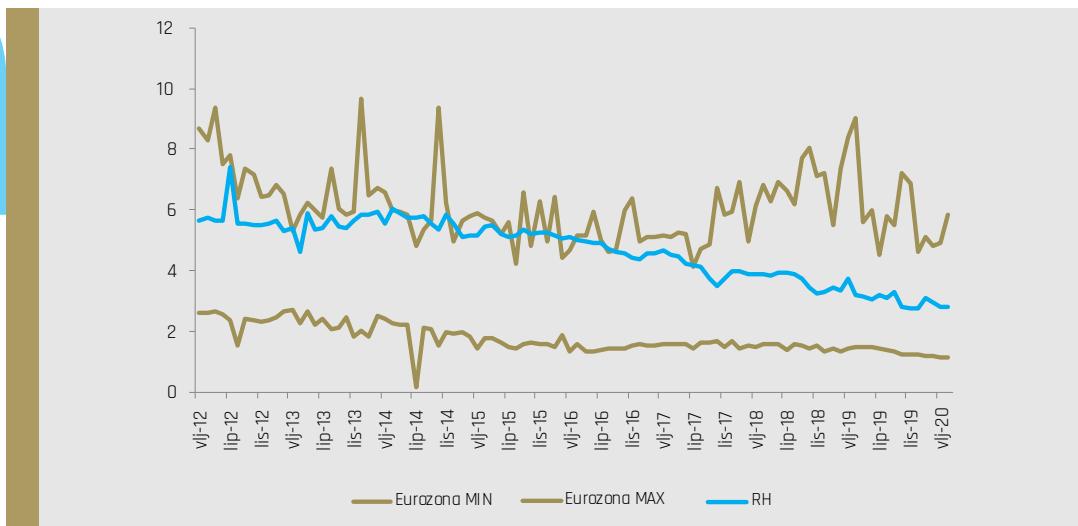

u baznim bodovima
(bps) 01:2004.-
04:2020.

Bruto trošak regulacije spustio se na razinu ispod 30 baznih bodova. U obzir se uzima i trošak uplata banaka u sanacijski fond (oko 10 baznih bodova na godišnjoj razini). Učinak pada pasivnih kamatnih stopa dominira pa se indeks ukupnoga troška nalazi u blagom padu. Krajem ožujka 2020. godine Hrvatska narodna banka je snizila stopu obvezne pričuve s 12% na 9% što se odrazilo i na kretanju IRO-a.

21. Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (novi poslovi)

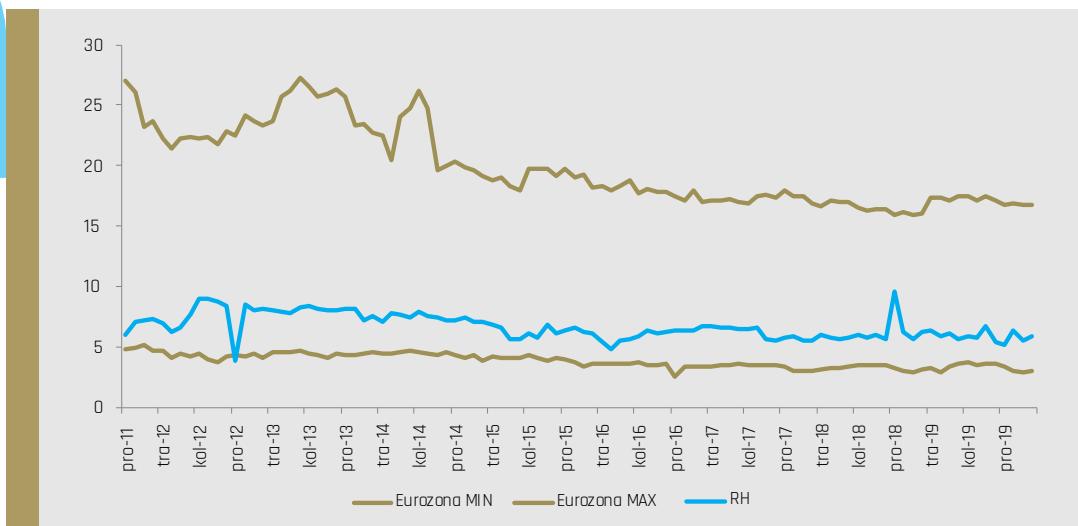
12:2011.- 03:2020. u %

Statistika ECB-a u koju je uključena i Hrvatska pruža uvid u uže efektivne kamate stope na stambene kredite s rokom dospijeća preko 10 godina. One su u Hrvatskoj u ožujku 2020. iznosile 2,8% i kretale su se oko sredine intervala kamatnih stopa za države koje su uvele euro. Među zemljama članicama europodručja Litva i Latvija imaju više kamatne stope na ovu vrstu kredita, osim Češke gdje su stope jednake. I sve nove članice izvan euro područja imaju više kamatne stope od hrvatskih banka na ovu vrstu kredita.

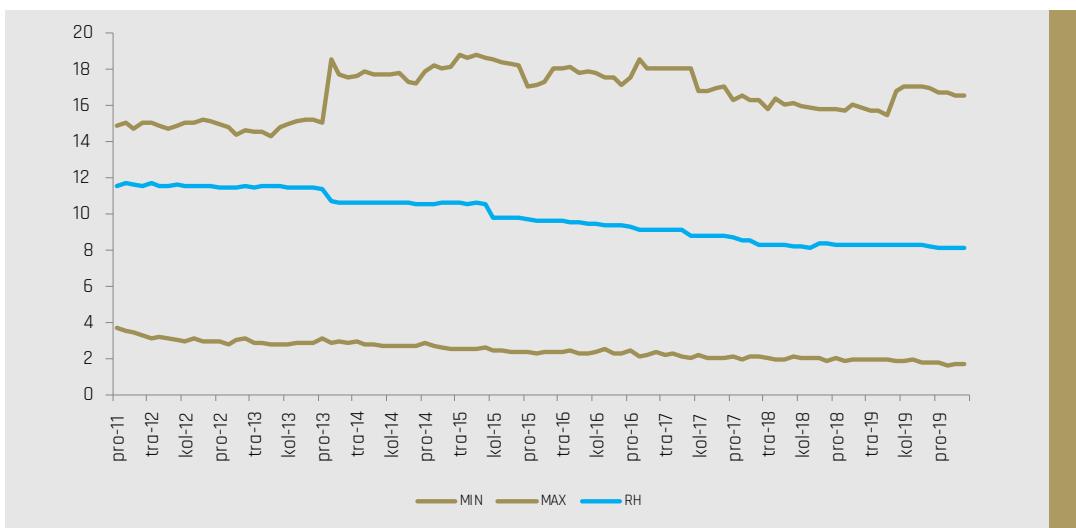
22. Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (novi poslovi)

12:2011.- 03:2020. u %

Kamatna stopa na potrošačke kredite od 1 do 5 godina iznosila je 5,8% u ožujku 2020. i kretala se unutar intervala kamatnih stopa euro područja, bliže njegovom donjem rubu. Više stope zabilježene su u bankama u baltičkim državama, Slovačkoj, Grčkoj, Španjolskoj, Portugalu te Danskoj i Velikoj Britaniji, kao i u većini članica EU izvan euro područja.

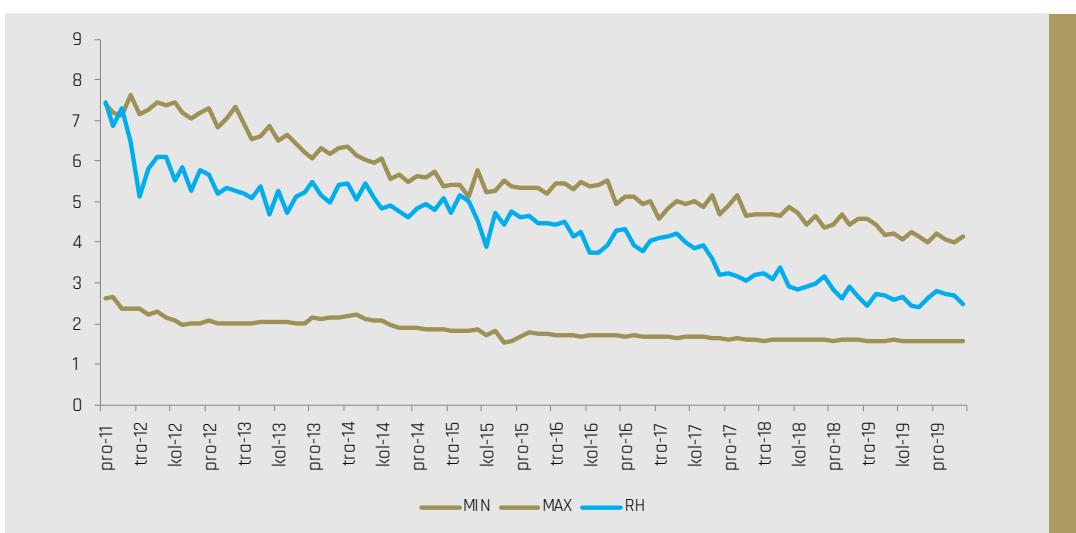
23. Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (novi poslovi)

12:2011.- 03:2020.
u %

Kamatna stopa od 8,1%, koliko je u ožujku 2020. u prosjeku zabilježeno kod hrvatskih banaka, kreće se unutar intervala euro područja. Više kamatne stope od hrvatskih banaka imaju banke u Estoniji, Latviji, Slovačkoj i Grčkoj, te u većini zemalja izvan euro područja.

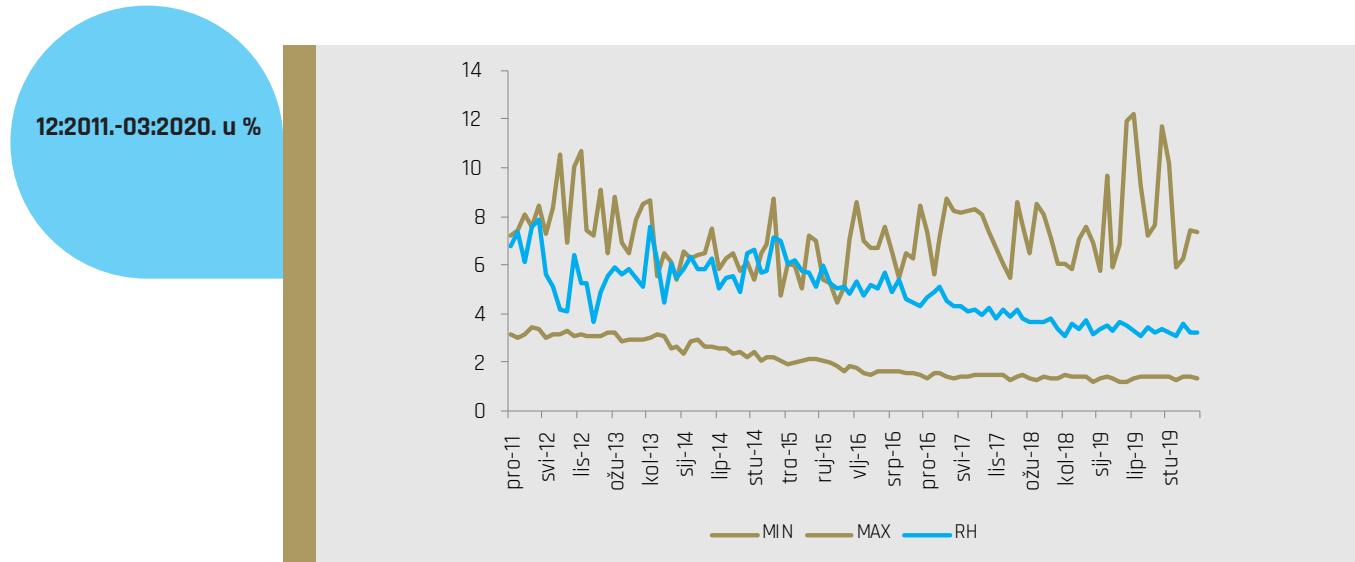
24. Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

12:2011.- 03:2020.
u %

Kamatne stope na ovu vrstu kredita (2,5% u prosjeku u ožujku 2020.) kreću se unutar intervala za zemlje koje su uvele euro. Više kamatne stope zabilježene su u Grčkoj, Cipru i Irskoj te Estoniji i Latviji. Izvan euro područja veće kamatne stope na ovu vrstu kredita zabilježene su u Bugarskoj.

25. Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

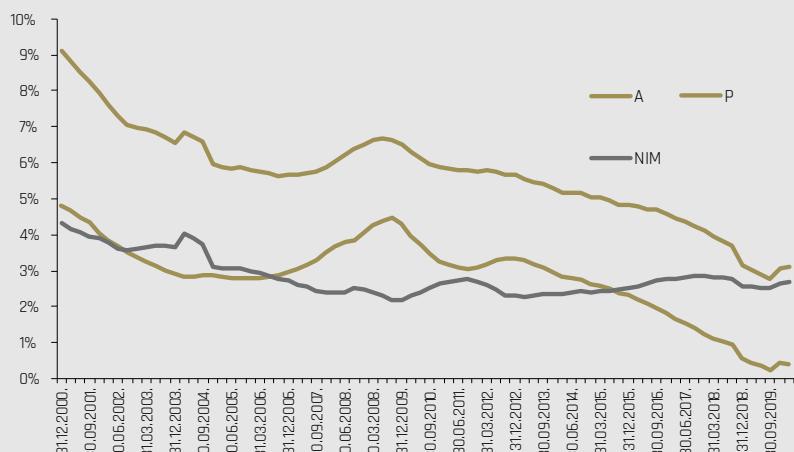
Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (od 1 do 5 godina) u Hrvatskoj su u prosincu 2019. iznosile 3,2% i kreću se unutar intervala euro područja. Ove kamatne stope veće su u Estoniji i Slovačkoj. Među zemljama koje još nisu uvele euro višu kamatnu stopu imaju Rumunjsku i Bugarsku.

Zarade

26. Neto kamatna marža (NIM)

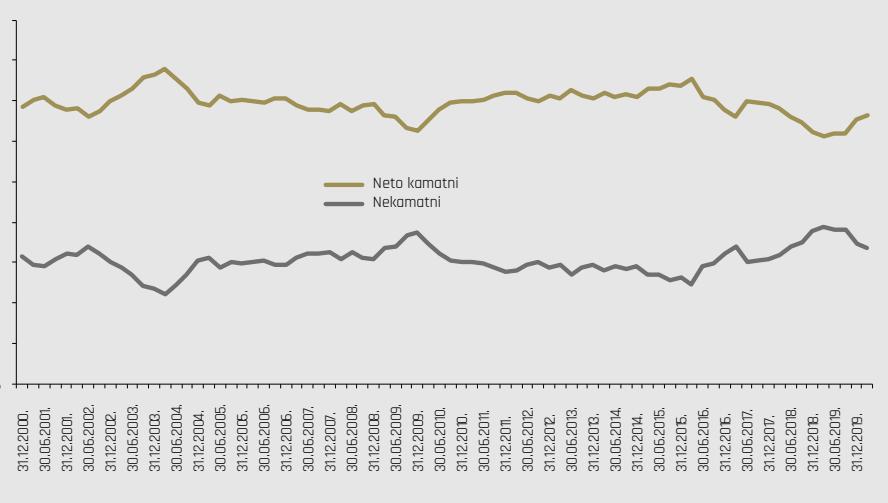
NIM = A (prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa)
- P (prosječno plaćena pasivna kamatna stopa)
Q4:2000.-Q1:2020.

U prvom kvartalu 2020. godine došlo je do blagog rasta neto kamatne marže budući da su kamatni prihodi padali sporije od kamatnih troškova. Pad neto kamatne marže zaustavljen je u rasponu između 2,6% i 2,7% koliko iznosi zadnji podatak.

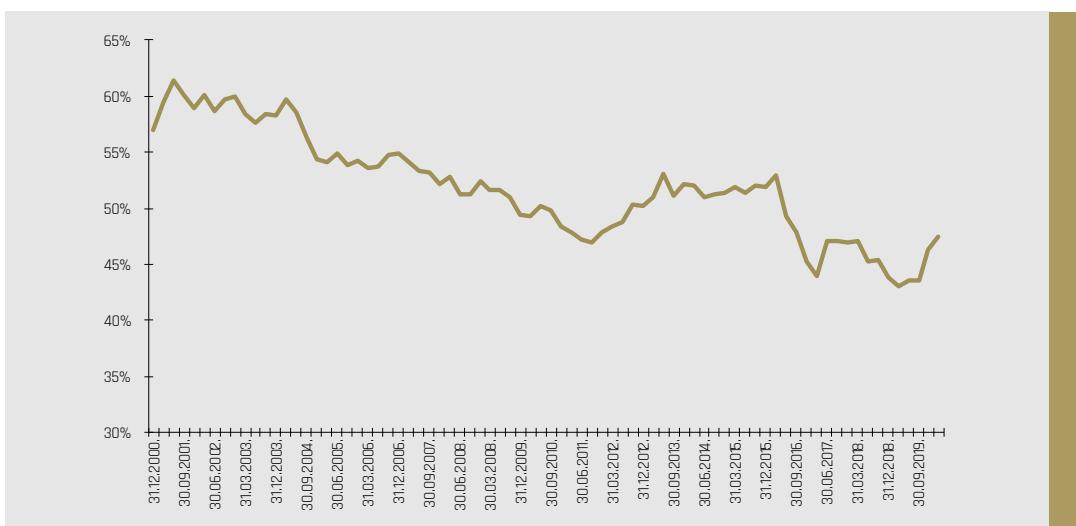
27. Udjel neto kamatnog i nekamatnog prihoda u ukupnom prihodu

Q4:2000.-Q1:2020.

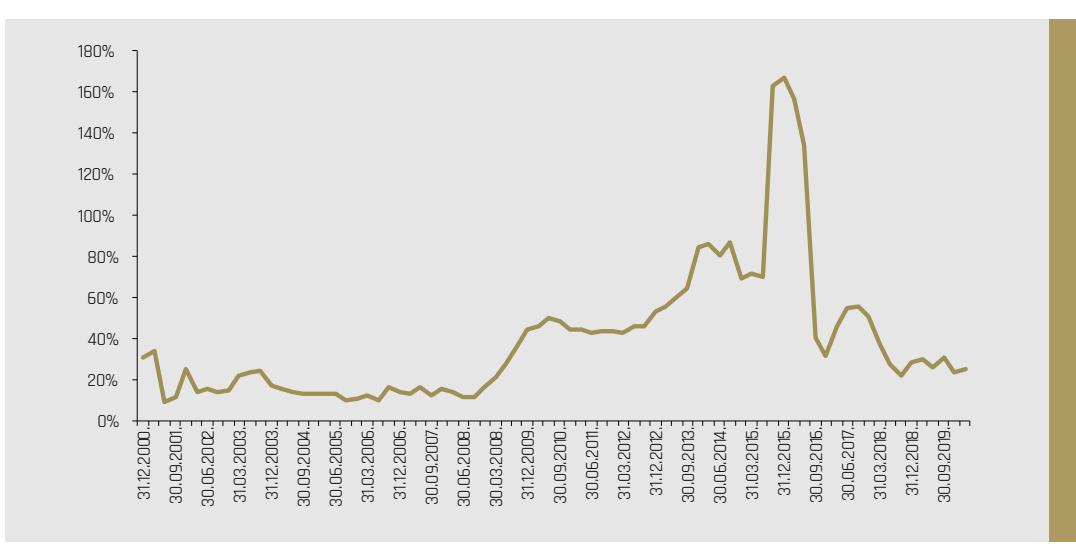
Udjel neto kamatnog prihoda u strukturi zarada hrvatskih banaka u prvom kvartalu 2020. iznosio je 66,3%, što predstavlja rast za 4,9 postotnih bodova u odnosu na isti kvartal prethodne godine i povezano je s rastom neto kamatne marže. Istovremeno je pao udjel neto nekamatnog prihoda.

28. Omjer operativnih troškova i dohotka / cost-income omjer

Cost-income omjer je u prvom tromjesečju 2020. iznosio 47,4%, što predstavlja povećanje u odnosu na isti kvartal prethodne godine za 4,4 postotna boda.

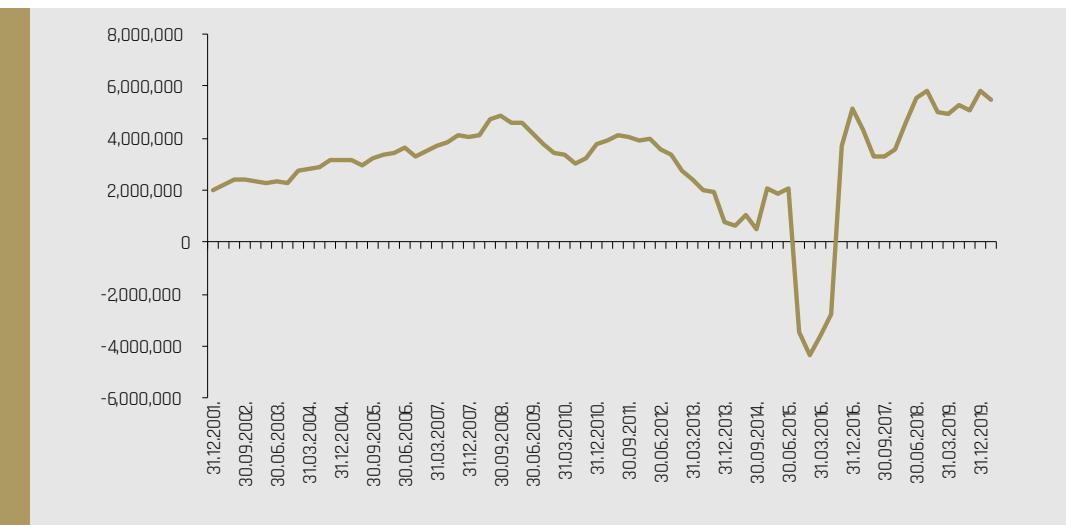
29. Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja

Opterećenje rezultata troškovima rezerviranja smanjeno je u prvom tromjesečju 2020.: 25% neto rezultata prije rezerviranja odlazi za ispravke vrijednosti i rezervacije, što je za oko 5 postotnih bodova niže u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

30. Dobit nakon oporezivanja / neto dobit

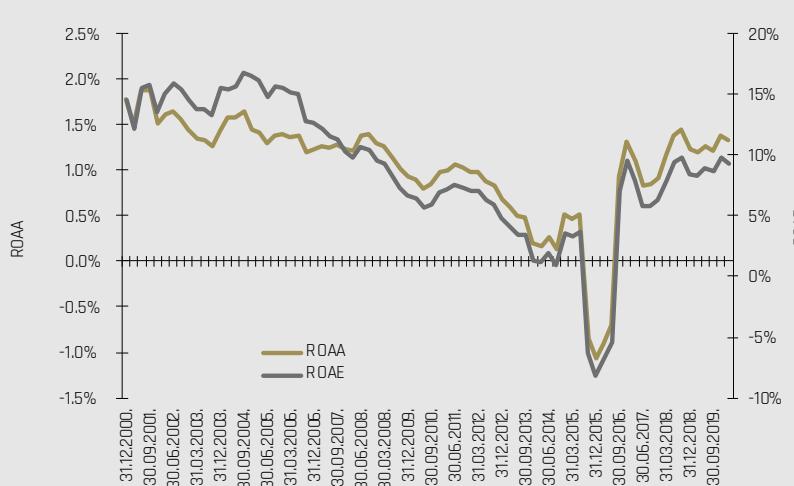
Neto dobit zadnja četiri kvartala u 000 kuna
Q4:2000.-Q1:2020.

Neto rezultat banaka se u toku 2016. vratio u pozitivan teritorij nakon gubitaka zbog konverzije švicarskog franka 2015. Trend-dobit na bazi zadnja četiri tromjesečja u posljednje vrijeme kretao oko 5 milijadi kuna, međutim u prvom tromjesečju 2020. neto dobit se značajno smanjila u odnosu na isto tromjeseče prošle godine, za oko 23%.

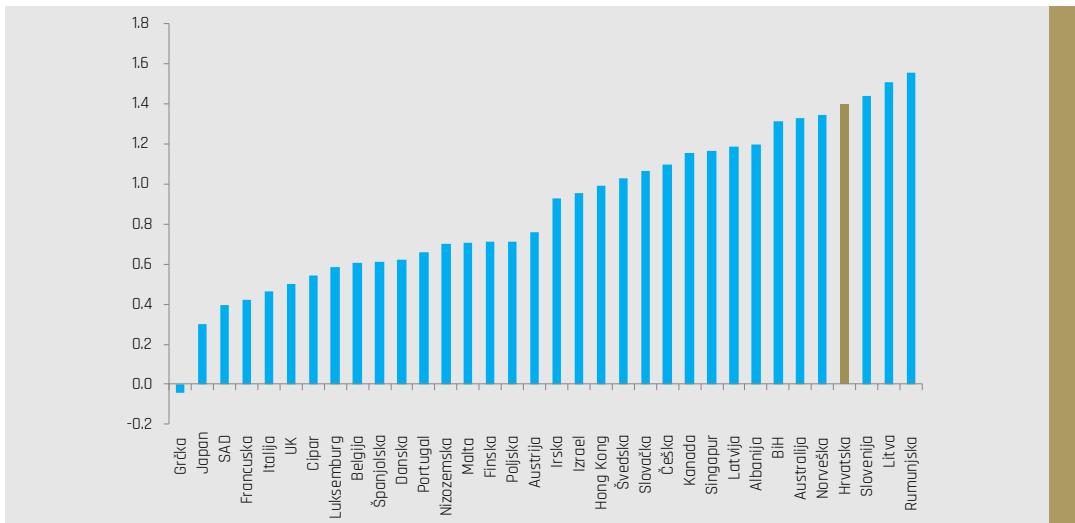
31. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE)

Q4:2000.-Q1:2020.

U prvom tromjesečju 2020. povrat na prosječnu aktivu smanjio se na 1,33%, a na prosječni kapital na 9,26%. Riječ je o godišnjem pomicnom prosjeku koji se nalazi pod utjecajem prošlogodišnjih podataka te će pokazatelj u nastavku godine zabilježiti pad.

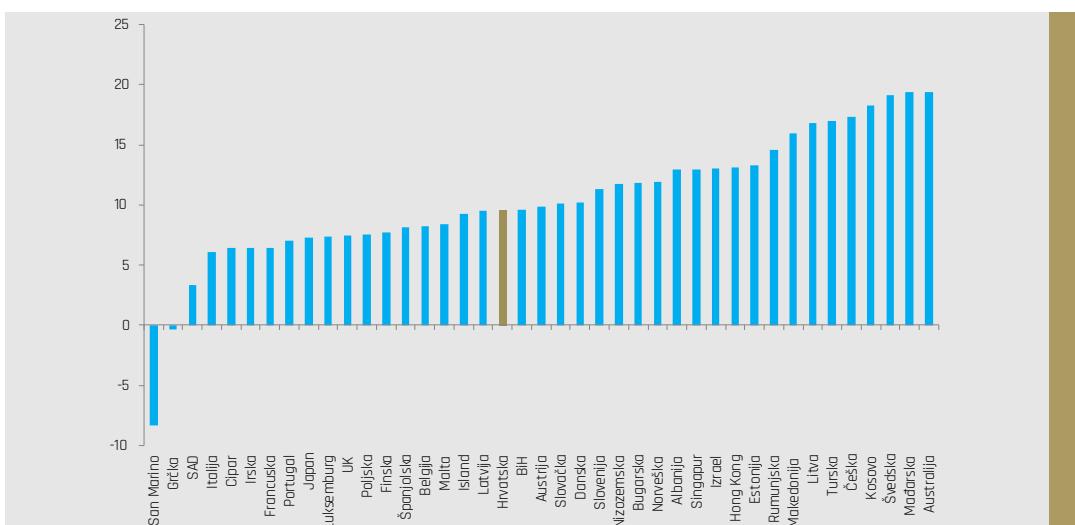
32. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) u %: međunarodna usporedba

Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatske banke se prema povratu na prosječnu imovinu nalaze pri vrhu međunarodne ljestvice, između Norveške i Slovenije.

33. Povrat na prosječni kapital (ROAE) u %: međunarodna usporedba

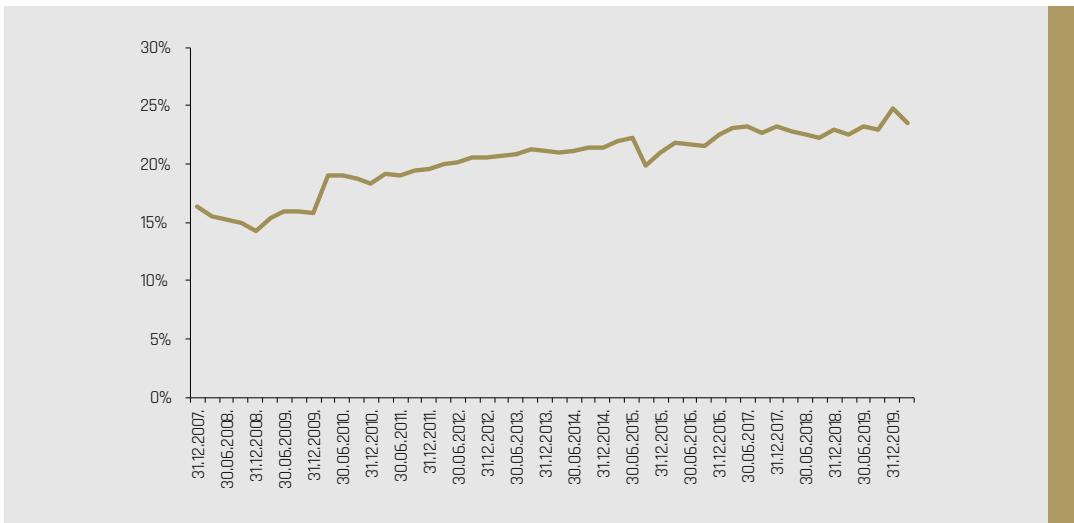
Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI.

Prema povratu na prosječni kapital hrvatske banke se nalaze ispod sredine ljestvice, između Latvije i BiH. Najprofitabilnije banke su u Australiji, Mađarskoj, Švedskoj, na Kosovu i u Češkoj.

Kapitalizacija i rizici

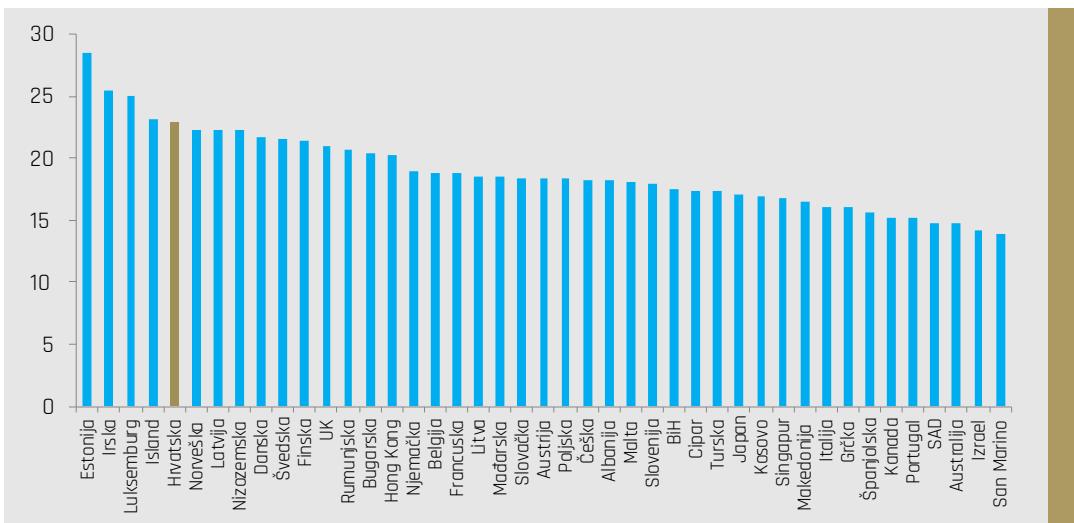
34. Stopa adekvatnosti kapitala

Q4:2007.-Q1:2020.
u %

Nakon što je dosegnula 22,3% u drugom tromjesečju 2015., stopa adekvatnosti kapitala u trećem tromjesečju 2015. pala je na 19,9% zbog troškova vezanih uz konverziju kredita u švicarskom franku. Tijekom 2016. godine stopa adekvatnosti kapitala vratila se iznad razine od 20% i ostala na blago rastućem trendu, te se na kraju prvog kvartala 2020. godine nalazila na razini od 23,4%.

35. Stopa adekvatnosti kapitala: međunarodna usporedba

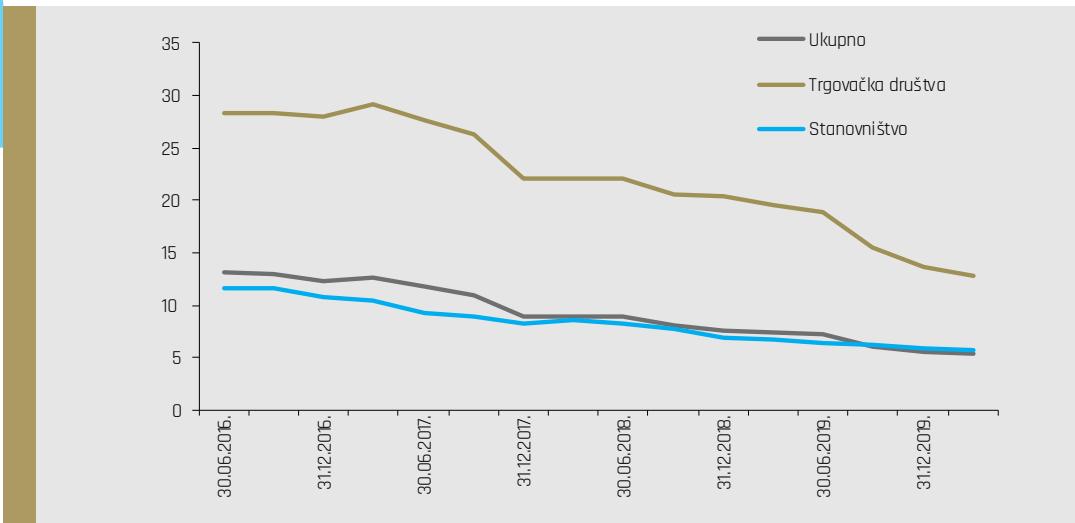

Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI u %

Stopa adekvatnosti kapitala hrvatskih banaka jedna je od najviših među evropskim državama koje izvještavaju MMF u okviru baze podataka Financial Soundness Indicators. Hrvatska je pozicionirana između Islanda i Norveške.

36. Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva

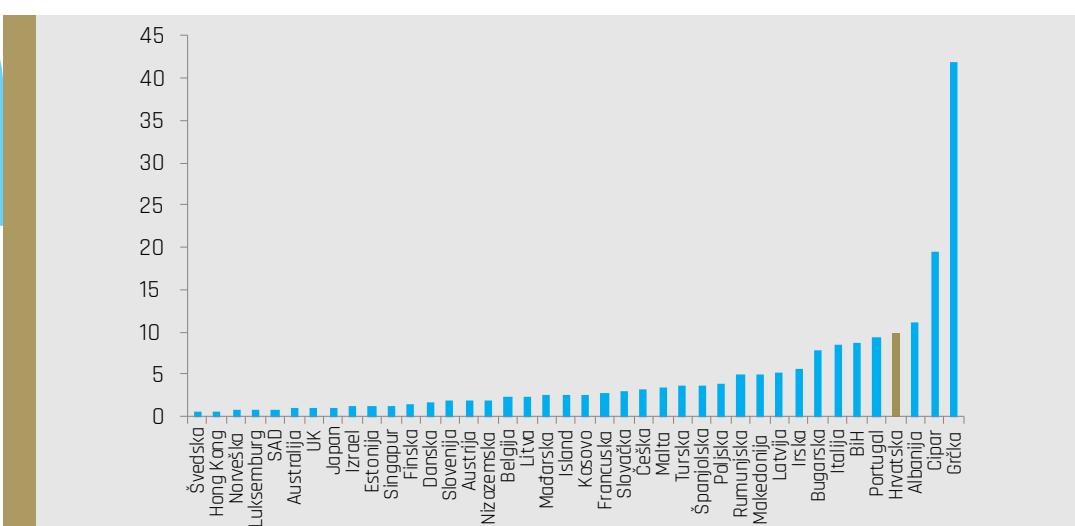
Q1:2010.-Q1:2020. u %

Prema novoj metodologiji HNB-a (u skladu s metodologijom EBA-e koja se primjenjuje za članice EU), udjel loših kredita u ukupnim kreditima nastavio se smanjivati i pao je ispod razine od 6%. Doprinos smanjenju dali su i portfelji kredita stanovništvu i krediti poduzećima.

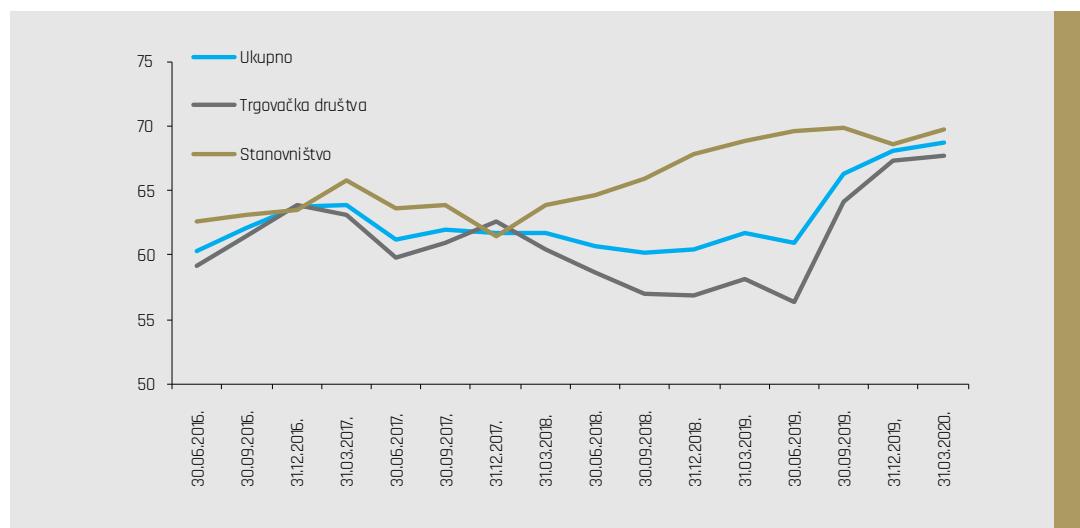
37. Omjer loših kredita: međunarodna usporedba

Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI u %

Hrvatska se prema ovom pokazatelju, koji se sastavlja prema metodologiji MMF-a, smješta uz Albaniju i blizu Portugala i BiH, što znači da se sličnost ekonomskih i strukturnih problema odražava i u omjeru loših kredita. No prilagodba podataka prema metodologiji EBA-e (Slika 36) pomaknut će Hrvatsku u sljedećim izdanjima FSI na slici lijevo.

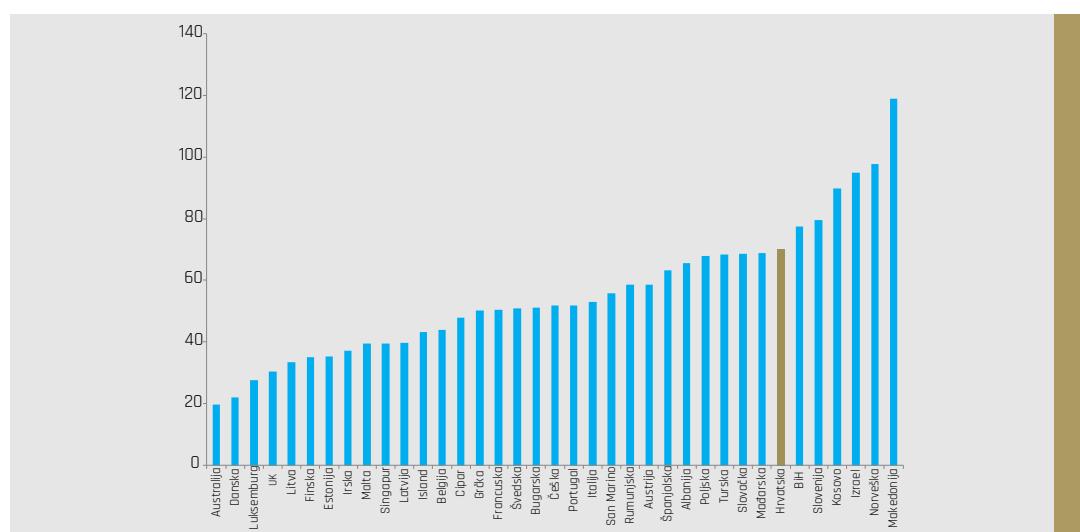
38. Stopa pokrića loših kredita rezervacijama za gubitke

Q1:2010.-Q1:2020.
u %

U prvom kvartalu 2020. došlo je do porasta pokrivenosti loših kredita u sektoru poduzeća i sektoru stanovništva. Na kraju četvrtog kvartala ukupna pokrivenost iznosila je 69%.

39. Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba

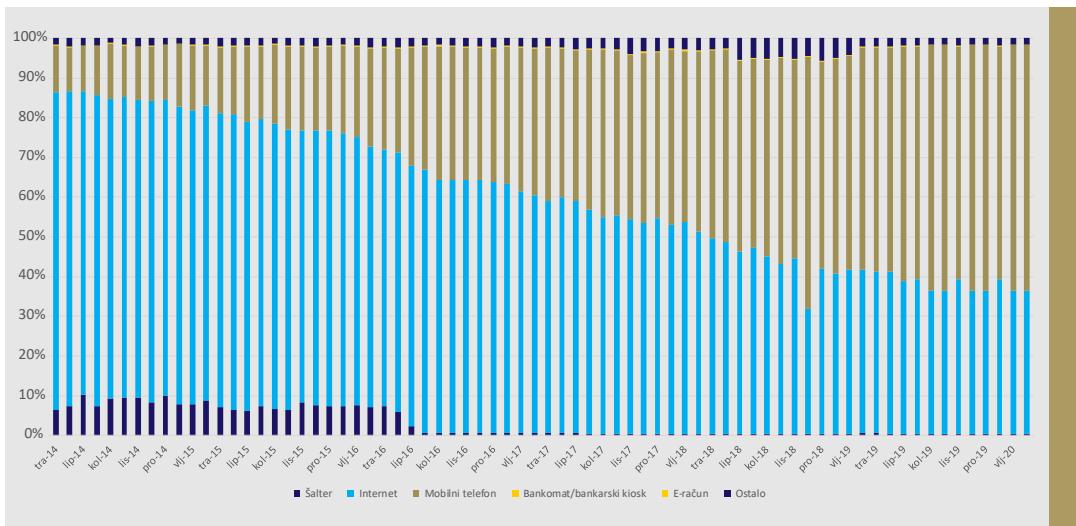
Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI u %

Pokrivenost loših kredita ispravcima vrijednosti i rezervacijama nalazi se iznad sredine prikazane liste zemalja, uz Mađarsku i Poljsku. Ovo je pokazatelj čija je međunarodna usporedivost najslabija, jer se u različitim državama koriste različita pravila klasifikacije plasmana i formiranja rezervacija, iako se nakon primjene IFRS 9 očekuje ujednačavanje.

Platne usluge

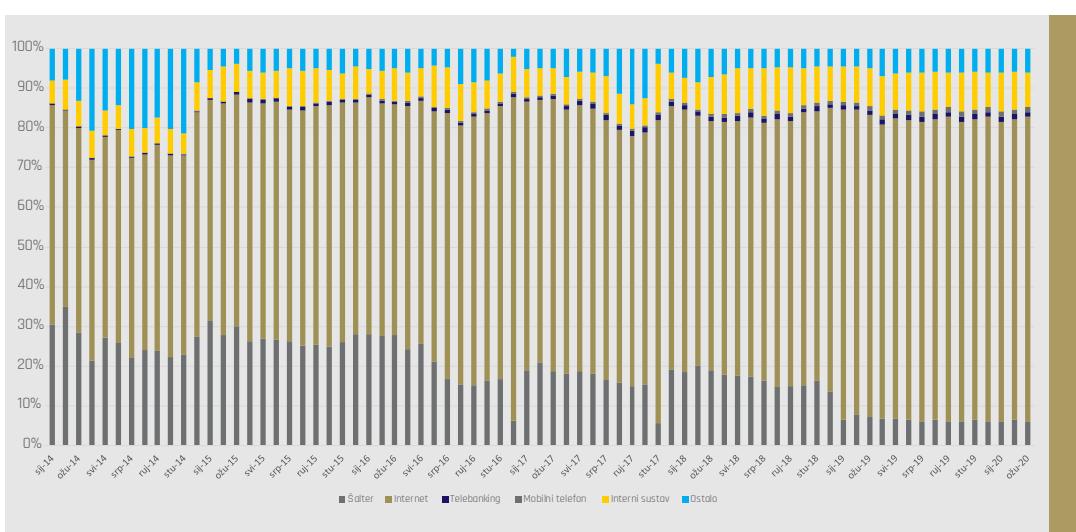
40. Struktura električkih nalog - potrošači

u tisućama

Struktura naloga građana značajno se promijenila u posljednje četiri godine. Udjel poslovanja (na bazi vrijednosti transakcija) preko šaltera pao je s približno 10% na manje od 1%. Zamjetan je i značajan pad udjela internetskih usluga koje je zamijenilo sve veće korištenje mobilnih usluga. Ono je u ožujku 2020., činilo 62% ukupnih električkih usluga i 35% ukupne vrijednosti kreditnih nalog (transfera) građana.

41. Struktura električkih nalog - nepotrošači

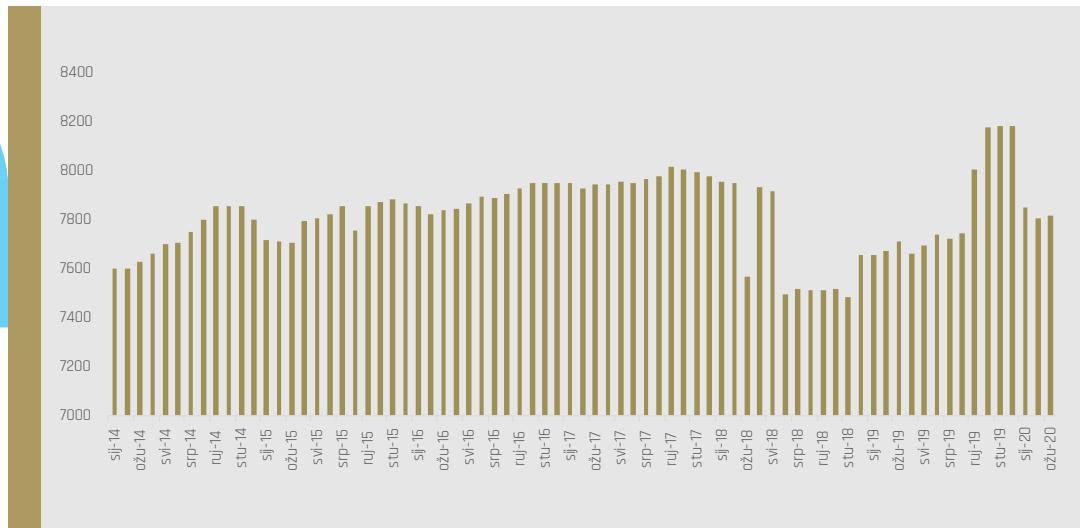

31.03.2020.

U strukturi nalog u ovom sektoru dominira internet bankarstvo, čiji je udjel povećan s 52% u 2014. godini na 71% u ožujku 2020. godine. Ovaj rast je najvećim dijelom nadomjestio smanjenje udjela poslovanja preko šaltera. Interni sustavi obveznika zadržali su stabilan udjel u strukturi od oko 8%, dok je udjel ostalih usluga smanjen sa 16% na 6% vrijednosti električkih nalog.

42. Broj izdanih kartica

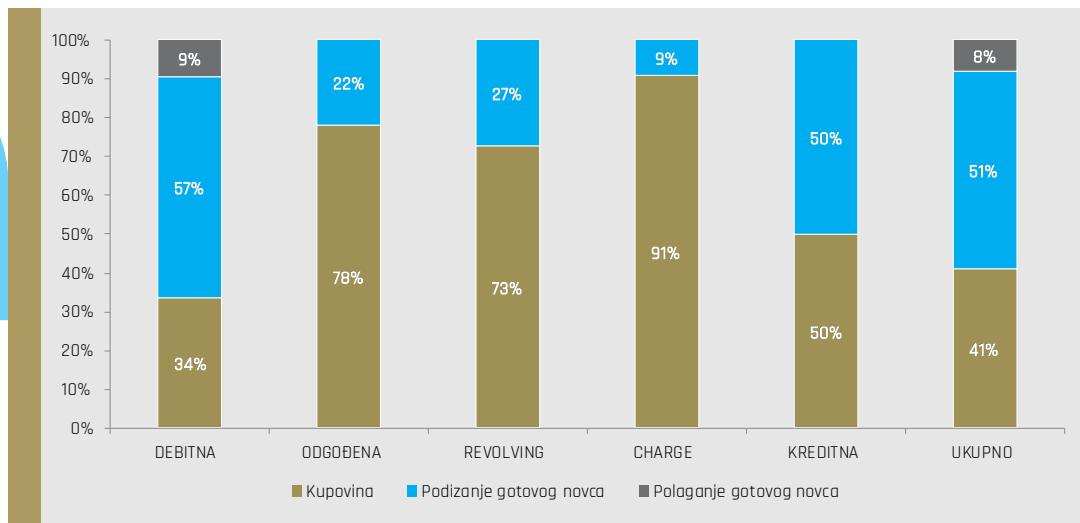
U tisućama

Broj kartica se u posljednjih godinu dana kretao oko 7,5 milijuna, pri čemu se od zadnjeg kvartala 2019. počeo povećavati, a prosincu je izdano više od 8 milijuna kartica, što je najveći broj u promatranom razdoblju. Tijekom prva tri mjeseca 2020. godine broj izdanih kartica ponovno je pao ispod 8 milijuna.

43. Podaci o kartičnom plaćanju

31.03.2020.

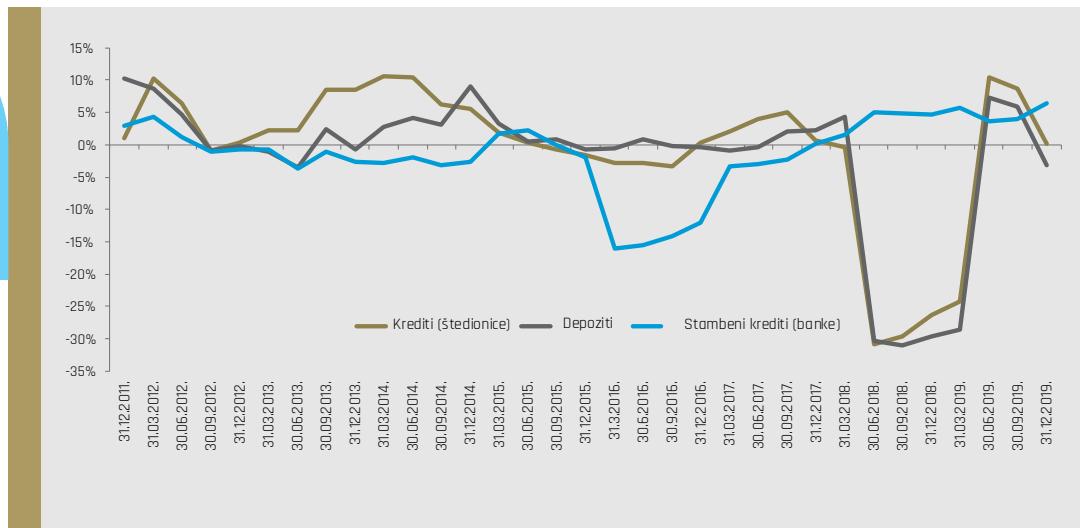
U Hrvatskoj je u ožujku 2020. godine promet po svim kategorijama kreditnih kartica iznosio oko 13 milijardi kuna. Najveći udjel u prometu imale su debitne kartice (oko 11 milijardi). Podaci HNB-a o namjeni kartica pokazuju kako se debitne i kreditne kartice većinom koriste za podizanje novca dok se odgođene, revolving i charge kartice koriste za kupovinu.

Stambene štedionice

44. Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica*

Promjena u odnosu
na isti mjesec
prethodne godine

*Napomena: od siječnja 2013. serija sadrži strukturni lom uslijed promjene metodologije HNB-a, a strukturni lom 2018. uzrokovani je izlaskom stambene štedionice s tržišta.

Podaci o štedionicama nisu usporedivi prema istom razdoblju prošle godine nakon što je vodeća stambena štedionica pripojena matičnoj banci. Pad je približno jednak tržišnom udjelu bivše vodeće štedionice. U drugom tromjesečju osnovica je postala usporediva zbog proteka vremena od pripajanja Prve stambene štedionice matičnoj banci. U prvom kvartalu 2020. u stambenim štedionicama zabilježeni su stagnacija kredita i pad depozita, dok je rast stambenih kredita u bankama iznosio preko 8%.

Metodolgija i izvori

Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4 (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća (zbir podataka iz tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva (izračun na temelju tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel inozemne u ukupnoj pasivi (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel kapitala u ukupnoj pasivi (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Struktura izvora sredstava banaka (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U depozite i instrumente tržišta novca ubrajaju se i ograničeni i blokirani depoziti, depoziti države i krediti primljeni od HNB-a. Kapitalski računi su veći od kapitala iz tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a jer se ovdje konstruiraju prema metodologiji monetarne statistike, dok su u kvartalnom statističkom izvješću sastavljeni prema konceptu kapitala iz statističkih izvještaja. Prikazana struktura se ne mora zbrajati u 100% jer je s prikaza izostavljena stavka ostalo (neto) koja nema značaja, ali utječe na zbroj.

Plasmani (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi - transakcije (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Stopa rasta kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek transakcija (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek stopa rasta novoodobrenih bruto kredita (Tablice kamatnih stopa G6a-G6c)

Struktura kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Omjer kredita i depozita (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U brojnik ulaze potraživanja od države, trgovačkih društava i stanovništva, a u nazivnik svih depoziti, što uključuje i depozite države i ograničene i blokirane depozite. Ako se pokazatelj konstruira na temelju podataka o kreditima u užem smislu (zajmovi) omjer je puno niži (za oko 20 postotnih bodova).

Struktura aktive banaka (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Referentne kamatne stope (Hrvatska udruga banaka za Nacionalnu referentnu stopu NRS, metodologija raspoloživa na www.hub.hr; European Banking Federation, EBF, za Euribor, povijesni podaci raspoloživi na <http://www.euribor-ebf.eu/euribor-org/euribor-rates.html>)

Podatak za Euribor računa se kao prosjek dnevnih podataka u kvartalu.

CDS Spread (Erstebank CEE Macroand FI Daily)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO (Hrvatska udruga banaka)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO predstavlja granični trošak monetarne i devizne regulacije koji banka mora platiti kako bi na tržištu prikupila dodatnu jedinicu izvora sredstava radi odobravanja dodatne jedinice plasmana. U izračun indeksa ulaze svi oblici obvezne rezerve, obvezni omjeri devizne likvidnosti i troškovi osiguranja depozita. Indeks predstavlja vagani prosjek troškova koji se obračunavaju na pojedine komponente pasive, pri čemu se za pondere uzimaju udjeli pojedinih komponenti u ukupnoj pasivi prilagođenoj za dijelove na koje se ne obračunava regulacijski trošak. Indeks ne uzima u obzir troškove prudencijalne regulacije. Metodologiju indeksa za HUB je razvila Arhivanalitika 2006., a indeks se od 2007. redovito objavljuje u publikaciji HUB Analize jednom godišnje, gdje zainteresirani čitatelj može pronaći metodološke detalje (www.hub.hr).

Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Neto kamatna marža (NIM) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Neto kamatna marža (engl. net interest margin, NIM) računa se kao jednostavna razlika prosječno naplaćene aktivne kamatne stope i prosječno plaćene pasivne kamatne stope. Prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni prihod podijeljen s osnovicom na koju se naplaćuje kamata, a u koju ulaze sve stavke aktivne strane bilance iz tromjesečnog statističkog izvještaja osim gotovine, ulaganja, materijalne imovine, preuzete imovine, kamata, naknada i ostale imovine. Prosječno plaćena pasivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni trošak podijeljen s osnovicom na koju se plaća kamata, a u koju ulaze sve komponente pasive osim kapitala, derivativnih i drugih finansijskih obaveza i kamata, naknada i ostalih obaveza. Brojnici izraza računaju se kao zbrojevi zadnja četiri kvartala, a nazivnici kao prosjeci stanja na kraju zadnja četiri kvartala.

Udjel neto kamatnog i nekamatnog u ukupnom prihodu (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Ukupni prihod je zbroj neto kamatnog i neto nekamatnog prihoda. Računa se kao zbroj stavki u zadnja četiri tromjesečja.

Omjer operativnih troškova i dohotka / cost-income omjer (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Operativni troškovi odgovaraju račuovodstvenoj stavci opći i administrativni troškovi i amortizacija, u koju se, prema metodologiji statističkog izvještavanja, ne uračunavaju premije

osiguranja depozita.

Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Rezultat prije rezerviranja računa se kao razlika neto prihoda i općih i administrativnih troškova i amortizacije.

Dobit nakon oporezivanja / neto dobit (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Podatak za svaki kvartal se računa kao zbir zadnja četiri kvartala, tako da se konstrukcijski radi o godišnjoj stopi promjene pomicnog prosjeka računatog s pomakom od četiri kvartala. Podaci se konstruiraju na temelju nerevidiranog statističkog izvještaja, pa je moguća pojava manjih razlika u odnosu na kasnije revidirane podatke.

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Kumulativ (zbroj) dobiti za zadnja četiri kvartala stavlja se u odnos prema prosječnom stanju aktive (ROAA - engl. return on averageassets) i prosječnom stanju kapitala (ROAE - engl. return on averageequity).

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial SoundnessIndicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Povrat na prosječni kapital (ROAE): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial SoundnessIndicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Stopa adekvatnosti kapitala (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, objavljeno u okviru supervizorske javne objave, statistički podaci, na www.hnb.hr)

Stopa adekvatnosti kapitala 2012.: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Loši krediti su djelomično nadoknadivi (B) i nenadoknadivi krediti (C) sukladno Odluci HNB-a o klasifikaciji plasmana. Omjer loših plasmana u pravilu je niži od omjera loših kredita.

Omjer loših kredita: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Rezerve za gubitke odgovaraju pojmu ispravci vrijednosti kod ovog statističkog izvora.

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Valutna struktura omjera loših kredita (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po valutama, na www.hnb.hr)

Valutna usklađenost imovine i obaveza u % ukupne bilančne svote (agregirano tromjesečno statističko izvješće, listovi VSI1_19 i VS01_20)

Struktura elektroničkih nalog - potrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Struktura elektroničkih nalog - nepotrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Broj izdanih kartica (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Podaci o kartičnom plaćanju (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica (Agregirano statističko izvješće HNB-a za stambene štedionice)

List of Figures

1. Money M1 and broad money M4 (year on year change in %)
2. Household and corporate deposits (year on year change in %)
3. Share of foreign currency deposits in total deposits of households (in %)
4. Share of foreign liabilities in total liabilities (in %)
5. Share of capital in total liabilities (in %)
6. Structure of banking sector liabilities (in %)
7. Domestic credit (in HRK mn and year on year change in %)
8. Loans to households, corporate sector and government (year on year change in %)
- 8a. Loans to households, corporate sector and government - transactions (12 MMA)
- 8b. Loans to households and corporate sector (year on year change in %, 12 MMA)
9. Household loans by type of loans (year on year change in %)
10. Structure of household loans by type (in %)
11. Loan to deposit ratio (in %)
12. Structure of banking sector assets (in %)
13. Loans to corporate sector in Croatia and EU countries (year on year change in %)
14. Loans to households in Croatia and EU countries (year on year change in %)
15. Average interest rates on household long-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
16. Average interest rates on household short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone

minimum and maximum) in %

17. Average interest rates on corporate short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

18. Reference interest rates (Euribor and National reference interest rate) in %

19. CDS spread (in bps)

20. Index of regulatory burden in banking sector in %

21. Average interest rates on loans for house purchase (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

22. Average interest rates on loans for consumption (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

23. Average interest rates on overdrafts (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

24. Average interest rates short-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

25. Average interest rates long-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

26. Net interest margin (in %)

27. Share of interest and non-interest revenues in total revenues (in %)

28. Cost-income ratio (in %)

29. Share of provisions in net operating income (in %)

30. Net operating income (in 000 HRK)

31. Return on average assets (ROAA) and Return on average equity (ROAE) (in %)

32. Return on average assets (ROAA) - international comparison (in %)

33. Return on average equity (ROAE) - international comparison (in %)

34. Capital adequacy ratio (CAR) in %

35. Capital adequacy ratio (CAR) - international comparison (in %)

36. NPL ratio (total, household and corporate sector) in %

37. NPL ratio - international comparison (in %)

38. Bank provisions to NPL ratio (total, household and corporate sector) in %

39. Bank provisions to NPL ratio - international comparison (in %)

40. Structure of electronic orders - consumer

41. Structure of electroing orders - non-consumer

42. Number of payment cards

43. Structure of payment cards

44. Rate of growth of loans and term deposits with housing savings banks